

XXXV.

MEDZINÁRODNÝ HUDOBNÝ FESTIVAL
35th International Music Festival

Slovenské *historické* organy

SLOVAK HISTORIC ORGANS

PIATOK
10.7.
19:00

BRATISLAVA - STARÉ MESTO

SOBOTA
11.7.
19:00

MOJMÍROVCE

NEDEĽA
12.7.
18:00

KOŠICE - MYSLAVA

PIATOK
17.7.
18:00

KAJAL

SOBOTA
18.7.
20:00

BRATISLAVA - ČUNOVO

2026

**35. ročníka medzinárodného hudobného festivalu
Slovenské historické organy / Slovak Historic Organs**

Vydavateľ: SHOrgany

Miesto vydania: Bratislava

Rok vydania: 2026

Redakcia

- Michal Mandík - Mandzik s.r.o.
- Marieta Puhovichová
- Martin Puhovich
- Matej Kubeš

Grafický dizajn: Michal Mandík - Mandzik s.r.o.

Odborné texty o organoch

- **Bratislava – Klarisky:** Martin Bako, Matej Kubeš
- **Kajal:** Martin Bako, Matej Kubeš
- **Mojmírovce:** Ján Valovič
- **Košice – Myslava:** František Beer, Marieta Puhovichová
- **Čunovo:** Matej Kubeš

Preklady: Matej Kubeš

Tlač: ANWELL s. r. o.

Fotografie organov: Martin Puhovich

Fotografie interpretov: Archív interpretov

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia,
Projekt sa realizuje s finančnou podporou Nadácie mesta Bratislavy
Festival sa koná s finančnou podporou Bratislavského samosprávneho kraja.

Úvodný koncert festivalu sa koná vďaka Programu podpory BKIS

PodĎakovanie

Organizátori festivalu srdečne ďakujú správcom farností, ktorí svojou ústretovosťou a podporou umožnili realizáciu koncertov: Mgr. Jozefovi Markovi, farárovi v Mojmírovciach, Mgr. Jánovi Hudákovi, farárovi v Košiciach-Myslave, Mgr. Imrichovi Halászovi, farárovi v Kajali, a ThDr. Mariánovi Červenému, PhD., farárovi v Čunove.

Naše poďakovanie patrí aj predstaviteľom samospráv: Františkovi Beerovi M.M, starostovi mestskej časti Košice – Myslava, Lívií Farkasovej, starostke obce Kajal, Mgr. Martinovi Palkovi, starostovi obce Mojmírovce, a Gabriele Ferenčakovej, starostke mestskej časti Bratislava – Čunovo, za ich podporu pri organizácii festivalových koncertov.

Osobitne ďakujeme všetkým spolupracovníkom, partnerom, dobrovoľníkom a priaznivcom festivalu, ktorí svojou odbornou pomocou, obetavosťou a podporou prispeli k úspešnej realizácii 35. ročníka Medzinárodného hudobného festivalu Slovenské historické organy / Slovak Historic Organs.

© SHOrgany, 2026

www.festivalsho.sk

SLOVAK HISTORIC ORGANS IN PRESSBURG

PIATOK 10. JÚL 2026

BRATISLAVA – STARÉ MESTO

Koncertná sieň Klarisky

SALVATORE PRONESTÌ – ORGAN

MÁRIA ZAJÍČKOVÁ KRÁLIKOVÁ – SOPRÁN

BENEDETTO MARCELLO (1686 – 1739)

Coeli enarrant gloriam Dei (Psalm XVIII)

GIULIO CACCINI (1551 – 1618)

Amarilli

DOMENICO ZIPOLI (1688 – 1726)

*Quattro Versetti in re
Pastorale*

ALESSANDRO STRADELLA (1643 – 1682)

Pietà, Signore

BALDASSARE GALUPPI (1706 – 1785)

Andante e Allegro in re

ANTONIO CALDARA (1670 – 1736)

Sebben, crudele

GAETANO VALERI (1760 – 1822)

Sonata II

GIUSEPPE GIORDANI (1751 – 1798)

Caro mio ben

SALVATORE PRONESTÌ (1971)

*Concerto Barocco in improvvisazione
Allegro – Adagio – Allegro*

SALVATORE PRONESTÌ

(Vibo Valentia, Italy, 1 September 1971)

Salvatore Pronestì je medzinárodne uznávaný taliansky koncertný organista a organár, ktorý už viac ako 30 rokov vedie dielňu Bottega Organaria Pronestì, špecializujúcu sa na stavbu a reštaurovanie píšťalových organov. Pravidelne je pozývaný na prestížne medzinárodné konferencie ako odborný prednášateľ v oblasti organológie a tradičných talianskych organárskych postupov.

Počas svojej kariéry viedol množstvo majstrovských kurzov, seminárov a odborných stretnutí určených najmä študentom organovej hry. Tieto podujatia sú zamerané na teoretické i praktické poznatky z oblasti organárstva a často zahŕňajú aj priame praktické skúsenosti v jeho vlastnej dielni.

Vďaka svojim bohatým skúsenostiam a hlbokým znalostiam konštrukcie organu je často poverovaný vypracovaním odborných posudkov, expertíz a hodnotení historických organov i reštaurátorských prác predkladaných na odborné posúdenie.

Popri svojej organárskej činnosti sa intenzívne venuje koncertnej kariére. Často účinkuje na inauguračných koncertoch pri príležitosti uvedenia nových alebo zreštaurovaných organov do prevádzky.

V októbri 2018 pôsobil ako hosťujúci profesor na Federálnej univerzite Paraná (UFPR) v Brazílii, kde v rámci odboru basso continuo a improvizácie viedol monografický kurz venovaný tradičnému talianskemu

organárstvu. V októbri 2023 bol pozvaný na odbornú prednášku a organový recitál na Fordham University v New Yorku a v decembri toho istého roku prednášal a koncertoval na Fu Jen Catholic University v Taipej na Taiwane.

Od roku 2020 pôsobí ako umelecký riaditeľ pre medzinárodné vzťahy prestížneho Medzinárodného organového festivalu v rímskom Panteóne. Koncertoval vo významných koncertných priestoroch a chrámoch, medzi ktoré patria Thomaskirche (dva koncerty) a Nikolaikirche (tri koncerty) v Lipsku, Bachov kostol v Arnstade, Atlantic City (New Jersey), West Point (New York), kde vystúpil dvakrát ako jediný pozvaný európsky organista, ďalej vo Washington, New Yorku a Kanade.

Absolvoval osem koncertných turné na Ukrajine a vystúpil v Portugalsku, Belgicku (v Bruseli tri po sebe nasledujúce roky uzatváral festival In Chant d'Oiseau), vo Francúzsku, Španielsku, na Malte, v Nemecku, Poľsku, Rumunsku, Maďarsku, Brazílii, Českej republike, na Slovensku a vo Švajčiarsku, kde bol dva po sebe nasledujúce roky pozvaný koncertovať v Katedrále v Lausanne.

K vrcholom jeho umeleckej kariéry patrí Audition d'Orgue na slávnom organe Aristida Cavaillé-Colla v prestížnom parížskom kostole Saint-Sulpice, ako aj recitál v bazilike – katedrále svätého Denisa v Paríži.

SALVATORE PRONESTÌ

(Vibo Valentia, Italy, 1 September 1971)

Salvatore Pronestì is an internationally renowned Italian concert organist and organ builder, owner of the organ-building firm Bottega Organaria Pronestì for over 30 years. He is often invited to several prestigious conferences as an expert speaker in organology and construction methods of the Italian tradition.

He has held, Pronestì held numerous masterclasses and meetings often aimed at students of the organ which focused on the theoretical and practical knowledge of organ building, with direct hands-on experience in his own organ-building workshop.

Thanks to the experience gained in the field and the deep structural knowledge of the instrument, he is sought after, as a careful inspector, as well as for the drafting of expert reports and proceedings on organs and work submitted for examination.

Alongside the artisan musical work Pronestì maintains an intense organ concert activity, often inaugurating instruments, new or restored.

In October 2018 he was Visiting Professor at UFPR, Federal University of Paraná, Brazil, for the class of Basso Continuo and Improvisation, with a monographic course on traditional Italian organ-building; in October 2023 he was invited for a conference and organ recital at the Fordham University in New York and, in December, at the Fu Jen Catholic University, in Taipei, Taiwan.

Since 2020 he has been Artistic Director of the prestigious International Organ Festival at the Pantheon in Rome, International Relations Sector.

He has given major organ recitals in prestigious venues such as Thomaskirche (2 concerts) and Nikolaikirche (3 concerts) in Leipzig, Arnstadt BachKirche, Atlantic City -N.J.- and West Point -N.Y.- (2 concerts, the only European organist invited), Washington, New York City, Canada.

He has given 8 tours to Ukraine and concerts in Portugal, Belgium (Brussels, for 3 consecutive years to close the Festival In Chant D'Oiseau), France, Spain, Malta, Germany, Poland, Romania, Hungary, Brazil, Czech Republic, Slovakia, Switzerland (2 consecutive years invited to Lausanne Cathedral).

Of notable importance was the Audition d'Orgue that Salvatore Pronestì recently gave at the great Cavaillé-Coll organ in the prestigious St. Sulpice Church in Paris and the Recital in the Cathedral Basilica of St. Denis in the same city.

MÁRIA ZAJÍČKOVÁ KRÁLIKOVÁ

Pochádza z Bratislavy. Hudobnú dráhu začala už v detstve ako členka Detského a mládežníckeho speváckeho zboru Slovenského rozhlasu, s ktorým koncertovala pod vedením dirigentky Janky Rychlej a hlasovej pedagogičky Hany Starostovej.

Štúdium spevu absolvovala na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave v triede Ivce Neshybovej, pod ktorej vedením sa ďalej umelecky rozvíjala aj v rámci viacerých špecializačných štúdií. V súčasnosti na Cirkevnom konzervatóriu pôsobí ako pedagogička spevu a vedúca speváckeho oddelenia.

V roku 2024 ukončila magisterské štúdium na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v triede Petra Mikuláša a získala titul magister umenia (Mgr. art.). Koncertne účinkovala v mnohých hudobných projektoch, zameraných predovšetkým na sakrálnu hudbu, diela W. A. Mozarta, ako aj na súčasnú tvorbu slovenských skladateľov.

Svoje interpretačné skúsenosti a operný repertoár si ďalej rozširuje v Opernom štúdiu Slovenského národného divadla, kde je poslucháčkou 3. cyklu.

Disponuje lyrickým koloratúrnym sopránom. Naštudovala postavy Aminy (Námesačná, V. Bellini), Lindy (Linda di Chamounix, G. Donizetti), Blondchen (Únos zo serailu), Kráľovnej noci (Čarovná flauta, W. A. Mozart), Olympie (Hoffmannove poviedky, J. Offenbach) či Adely (Netopier, J. Strauss ml.) a ďalšie.

MÁRIA ZAJÍČKOVÁ KRÁLIKOVÁ

She began her musical career in childhood as a member of the Children's and Youth Choir of Slovak Radio, with which she performed under the direction of conductor Janka Rychlá and vocal pedagogue Hana Starostová.

She studied voice at the Catholic Conservatory (Cirkevné konzervatórium) in Bratislava in the class of Ivica Neshybová, with whom she continued to develop her vocal artistry through advanced specialized training. She currently serves as a voice teacher and Head of the Vocal Department at the Catholic Conservatory.

In 2024, she graduated from the Academy of Performing Arts in Bratislava (VŠMU), where she completed her Master's degree in the class of Peter Mikuláš, earning the degree of Master of Music (Mgr. art.).

She has appeared in numerous concert projects, with a particular focus on sacred music, the works of Wolfgang Amadeus Mozart, and contemporary music by Slovak composers.

She is currently further expanding her operatic repertoire and stage experience as a participant in the third cycle of the Opera Studio of the Slovak National Theatre.

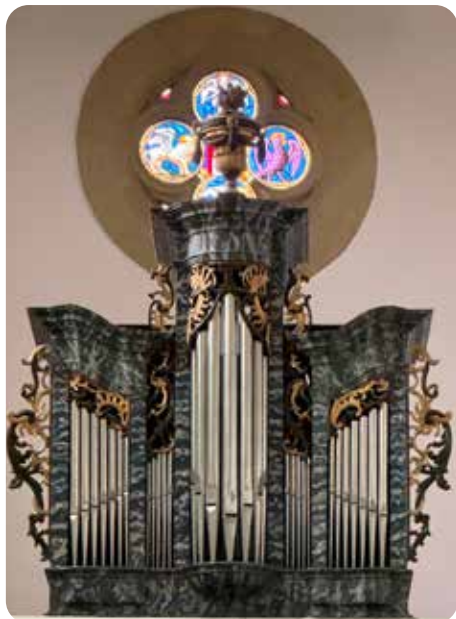
A lyric coloratura soprano, her repertoire includes the roles of Amina (La sonnambula, V. Bellini), Linda (Linda di Chamounix, G. Donizetti), Blonde (Die Entführung aus dem Serail), the Queen of the Night (Die Zauberflöte, W. A. Mozart), Olympia (Les Contes d'Hoffmann, J. Offenbach), Adele (Die Fledermaus, J. Strauss II), and many others.

BRATISLAVA - STARÉ MESTO

Koncertná sieň Klarisky

Pôvodne rádomý klariský kostol sv. Kríža známy verejnosti ako „klarisky“, po jozefínskych reformách gymnaziálny a po roku 1911 už nepoužívaný na bohoslužobné účely postupne slúžil ako sklad Univerzitetnej knižnice (1919), múzeum cirkevného umenia (1943) a napokon ako galéria a koncertná sála (1973). Tento kostol mal organ už v časoch, keď slúžil ako rádomý. Klarisky zväčša pochádzali z urodzených vrstiev a pestovanie hudby či vyučovanie hry na hudobných nástrojoch boli preto v tomto ráde samozrejmou - klarisky mali dokonca povolené vo svojich celách mať aj svoje vlastné hudobné nástroje.¹ Západná empóra v kostole - pôvodne oveľa hlbšia, bola prístupná priamo z kláštora, istotne aj kvôli prísnej klauzúre, ktorú Chudobné sestry sv. Kláry museli dodržiavať.

Zatiaľ sa nám nepodarilo zistiť, aký organ stál v klariskom kostole pred zrušením rehole počas jozefínskej kasácie (1782), keď boli zrušené mnohé kontemplatívne rády a ich majetok prepadol v prospech monarchie. Súpis hnutelného majetku, aký musel byť podrobne vyhotovený pri rušení (abolícii) kláštora a kostola sa žiaľ z archívu v Budapešti stratil a tak ako o jednom z mála kláštorov, ktoré padli za obeť jozefínskym reformám, nemáme o inventári kostola dostatočné informácie.² Tiež nevieme, kam sa po zrušení rádu dostal organ — napríklad jeden z barokových oltárov bol premiestnený do farského kostola v neďalekom Edelstale v Burgenlande (Rakúsko).³

V roku 1784 vypracoval cisársky dvorný architekt Joseph Talherr projekt adaptácie kláštora na budovu gymnázia a právnickej akadémie⁴ a tak sa klariský kostol až do roku 1913 stal školským kostolom kráľovského katolíckeho vyššieho gymnázia, ktoré spoiatku spravovali benediktíni.

V roku 1832 ostrihomský kanonik a riaditeľ gymnázia Michal Adamkovič daroval pri príležitosti 40. výročia panovania kráľa Františka I. nový organ. Tento jednomanuálový, 8-registrový organ s pedálom postavil pravdepodobne Georg Johann Klöckner z Prešporka⁵ za sumu približne 400 zlatých.⁶ V roku 1895 ho za 120 zlatých predali pravdepodobne Antonovi Schönhoferovi z Prešporka. Kde a či vôbec bol tento organ relokovaný, sa nám doposiaľ nepodarilo zistiť.

V roku 1895 bol v klariskom kostole postavený dvojmanuálový, 11-registrový organ od prešporského organára Antona Schönhofera.

hofera sen. (13.1.1850 – 4.1.1918) za sumu 1740 zl. Nástroj prvýkrát zaznel 1. septembra 1895 pri príležitosti slávnostného otvorenia školského roku. Hral na ňom vtedajší študent Béla Bartók, ktorý slúžil ako školský organista až do ukončenia gymnázia v júni 1899.⁷ Na tomto organe počas školských omší ako študenti hrávali aj neskorší známi bratislavskí hudobníci - Alexander Albrecht či Štefan Németh-Šamorínsky.⁸

Po presťahovaní gymnázia do novej budovy na Grösslingovú ulicu (1908) a následnom postavení novej gymnaziálnej kaplnky (1913, dnešný „Modrý“ kostol) ostal klariský kostol nevyužívaný. Počas prvej svetovej vojne zmizli – pravdepodobne pod rúskom vojnových rekvirácií – všetky kovové píšťaly. Nástroj bol na podnet prepošta Karola Medveckého z kostola odvezený a opravený A. Schönhoferom juniorom v r. 1921, pričom bol doplnený chýbajúci píšťalový fond materiálom rôznorodej proveniencie a do r. 1986 stál vo farskom a prepoštskom kostole v Bojniciach.^{9/10} Keď v Bojniciach firma Rieger–Kloss v roku 1986 postavila nový nástroj (opus 3573), Schönhoferov organ bol premiestnený do r. kat. kostola v Tesárskych Mlyňanoch, kde bol umiestnený do podvežia za dodnes zachovanú, avšak už len prázdnu skriňu s tzv. frontálnym prospektom organa z rajeckej dielne Pažických z r. 1811. V r. 2009 bol - už v dezolátnom stave - demontovaný a dnes je uskladnený v hospodárskej budove farského úradu v Tesárskych Mlyňanoch.¹¹

V roku 1943, po zbúraní prešporského lazaretu na Dunajskej ulici, bol do kostola klarisiek firmou A. Schönhofera jr. prevezený jednomanuálový organ s pedálom, ktorý pre lazaretský kostol postavil v r. 1902 prešporský organár Vincent Možný (1844 – 1919).

Tento organ, ktorý bol poškodený počas rekonštrukčných prác v r. 1966-1973, stál v kostole, hoc už nehrateľný až do r. 1989, keď bol organárskou dielňou pri Hudobnom fonde demontovaný a neskôr odkúpený organárom-reštaurátorom Vladimírom Gazdíkom.

Súčasný nástroj bývalého kostola klarisiek v Bratislave vznikol ako „opus primum“ Františka Eduarda Pecníka (1748 – 1815) v r. 1788 pre ev. a. v. kostol v Strážach pod Tatrami (dnes súčasť Popradu). Vnútri ventílovej komory je nalepený papierový štítok, na ktorom je uvedený: „Fecit Franciscus Eduard Petznik Leutschoviae Anno 1788. No I. m. . i. e, opus primum.“ Pod týmto nápisom je zaznamenaná aj oprava „Deme-ter Josef 1872“.

Na konci 19. storočia si cirkevný zbor zadovážil nový organ a pozitív zostal stáť v kostole nepoužívaný. V roku 1989 ho zakúpila Galéria mesta Bratislavy, následne bol zreštaurovaný organármi Bohušílom Žloutekom a Janom Kubátom z Kutnej Hory a inštalovaný v klariskom kostole. Pozitív sa však žiaľ nezachoval v úplne pôvodnom stave. Nepôvodná je klaviatúra i plavákový mech. Z r. 1989 sú nielen prospektové píšťaly, ale aj podstatná časť diskantových kovových píšťal.

TECHNICKÝ OPIS ORGANU

Nástroj má zásuvkovú vzdušnicu, hracia traktúra je bodcová (nem. „Stechermechanik“). Registre sa ovládajú kovovými páčkami na preklápanie po stranách klaviatúry. Pôvodný vnútrokanálový tremulant bol pri ktorejkoľvek necitlivej oprave prepracovaný na moderný pneumatický výpustný. V roku 2007, v následnosti na reštaurátorské práce v interiéri kostola, nástrojovú časť organu opravil RNDr. Rudolf Hamerlik a skriňu reštauroval akad. soch. Miroslav Černák.¹³

Registre stoja na vzdušnici v tomto poradí¹⁴:

Principal 4 Fuss: C – b1 v prospekte, otvorené cylindrické, organový kov (nepôvodné píšťaly – J. Kubát, 1989); h1 – c3 vnútri, otvorené cylindrické, organový kov (väčšinou pôvodné píšťaly).

Quinta 3 Fuss: Cylindrické otvorené píšťaly z organového kovu. Pôvodné sú len najväčšie.

Octava 2 Fuss: detto

Mixtura 3 fach: C: $1^{1/3'} + 1' + 2^{2/3'}$; f¹: $2' + 1^{1/3'} + 1'$; c²: $4' + 2^{2/3'} + 2'$. Cylindrické otvorené píšťaly z organového kovu. Najmenšie píšťaly sú prevažne z r. 1989.

Flauta [minor] 4 Fuss: Pôvodné píšťaly. C – E drevené kryté píšťaly, F – h¹ drevené kryté píšťaly s prevrtnanými držiakmi zátok; c² – c³ drevené otvorené píšťaly. Píšťala c² je nepôvodná (1989).

Flauta [maior] 8 Fuss: Pôvodné drevené kryté píšťaly, od f¹ s prevrtnanými držiakmi zátok. Ide o drevenú formu registra Flauta rúrková (Rohrflöte). F. E. Pecník bol jedným z mála organárov, ktorí túto formu stavali na našom území už v 18. storočí. (Flauty rúrkové sa u nás častejšie objavujú až od konca 19. storočia).

Text: Martin Bako a Matej Kubeš

¹ Mészárosová, Klára. 2005. Klarissen und Musik nach historischen Quellen aus dem Pressburger und Tynauer Kloster. In Konferenzbericht

Bratislava, 4. – 5. október 2004. Bratislava, 163-175.

² Za informáciu ďakujem Dr. Kláre Mészárosovej z Univerzitnej knižnice v Bratislave.

³ Dr. Gottfried Allmer, organológ eisenstadtskej diecézy disponuje údajom, podľa ktorého bol organ z kostola klarisiek umiestnený vo farskom kostole v Edelstale. Dnes sa tam nachádza jednomanuálový, 8-registrový organ Michala Slezáka z roku 1877, ktorý údajne predtým stál v Dóme sv. Martina, resp. bol preň pôvodne určený.

⁴ Dostupný online na <https://maps.hungaricana.hu/en/MOLTervar/179/>

⁵ Otmár Gergely: Bartókov bratislavský organ. In: Hudobný život, č. 11, 1981. str. 8. dostupné na: https://xn--h-toa.hc.sk/1981/hz_11_1981.pdf

⁶ Schönvitzky, Bertalan: A pozsonyi kir. kath. főgymnasium története. Pozsony: Eder István Könyvnyomdája. 1896. s. 478

⁷ Vid'. pozn. 5

⁸ PALOVČÍK, Michal. Štefan Németh-Šamorínsky: život a dielo. Bratislava: Tatran, 1974, p. 16.

Dostupné tiež z: <https://dikda.snk.sk/uuid/uuid:c0683f39-1b7a-4725-be73-0cfcd92996d4>

⁹ Vid'. pozn. 5

¹⁰ V archíve Pamiatkového úradu SR sa nachádza korešpondencia medzi Komisariátom pre zachovanie umleckých pamiatok, prepoštom Medveckým a rektorátom Univerzity Komenského z roku 1921.

¹¹ Ďakujem organárovi-reštaurátorovi Vladimírovi Gazdíkovi za informáciu.

¹² Vid'. pozn. 5

¹³ Primátor sa poďakoval darcovi Milanovi Redererovi. In: Bratislavské noviny. 22.8.2007. dostupné online: <https://www.bratislavskenoviny.sk/samosprava/10718-primator-sa-podakoval-darcovi-milanovi-redererovi>

¹⁴ Dr. Marian Mayer: Prieskum organu. 2001. dostupné na: <https://organy.hc.sk/organ/48-organovy-pozitiv-a-tiez-prieskum-martina-baka>, 2026.

BRATISLAVA – OLD TOWN

Klarisky Concert Hall

Originally the Order Church of the Holy Cross of the Poor Clares, it became a grammar school church after the Josephinian reforms and, after 1911, was no longer used for religious purposes—gradually serving as a warehouse for the University Library (1919), a museum of sacral art (1943), and finally as a gallery and concert hall (1973). Known to the public as “Klarisky,” the church certainly possessed an organ even during the period when it served the religious sisters.

The Poor Clares mostly came from noble backgrounds, so cultivating music or teaching musical instruments was a matter of course in this order—the sisters were even permitted to have their own musical instruments in their cells.¹ The western gallery in the church—originally much deeper—was accessible directly from the convent, undoubtedly, to accommodate the strict enclosure (*clausura*) that the Poor Clares had to maintain.

So far, it has not been possible to determine what kind of organ stood in the Klarisky church before the dissolution of the order during the Josephine dissolution of monasteries (1782), when many contemplative orders were dissolved and their property forfeited to the monarchy. Unfortunately, the inventory of movable property, which had to be compiled in detail during the dissolution of the monastery and church, was lost from the archive in Budapest. Consequently,

as one of the few monasteries from those that fell victim to the Josephinian reforms, we lack sufficient information regarding the church’s inventory.²

It is also unknown where the organ went after the dissolution of the order—for example, one of the Baroque altars was relocated to the parish church in nearby Edelstal in Burgenland, Austria.³ In 1784, the imperial court architect Joseph Talherr drew up a project to adapt the nunnery into a building for a grammar school and a law academy.⁴ As a result, until 1913, the Klarisky church served as the school church of the Royal Catholic Higher Grammar School, which was initially run by the Benedictines.

In 1832, Michal Adamkovič, a canon of Esztergom and director of the grammar school, donated a new organ on the occasion of the 40th anniversary of the reign of King Francis I. This single-manual, 8-stop organ with a pedalboard was likely built by Georg Johann Klöckner of Pressburg⁵ for approximately 400 guilders.⁶ In 1895, it was probably sold to Anton Schönhofer of Pressburg for 120 guilders. Where, or if at all, this organ was relocated has not yet been discovered.

In 1895, a two-manual, 11-stop organ by the Pressburg organ builder Anton Schönhofer Sr. (January 13, 1850 – January 4, 1918) was built for the sum of 1,740 guilders. The instrument was played for the first time on September 1, 1895, on the occasion of the ceremonial opening of the school year. It was played by the then-student Béla Bartók, who served as the school organist until graduating from the grammar school in June 1899.⁷ Other later well-known Bratislava musicians, such as Alexander Albrecht and

Štefan Németh-Šamorínsky, also played this organ as students during school masses.⁸

After the grammar school moved to a new building on Grösslingová Street (1908) and the subsequent construction of a new school chapel (1913, today's "Blue" Church), the Klarisky church remained unused. During World War I, all metal pipes disappeared—presumably under the guise of wartime requisitions. At the initiative of Provost Karol Medvecký, the instrument was removed from the church and repaired by A. Schönhofer Jr. in 1921, during which the missing pipework was supplemented with material of diverse provenance. Until 1986, it stood in the parish and provost church in Bojnice.^{9,10}

When the Rieger–Kloss company built a new instrument in Bojnice in 1986 (opus 3573), the Schönhofer organ was relocated to the Roman Catholic church in Tesárske Mlyňany. There, it was placed in the space under the tower behind an empty organ case featuring a so-called 'gallery-wide façade' {'frontal prospect'} from the Pažický workshop in Rajec dating from 1811, which is still preserved today. In 2009, it was dismantled—already in a derelict condition—and is today stored in an outbuilding of the parish office in Tesárske Mlyňany.¹¹

In 1943, after the demolition of the Pressburg lazaretto on Dunajská Street, a single-manual organ with a pedalboard was transferred to the Klarisky church by the company of A. Schönhofer Jr., which had been built for the lazaretto church in 1902 by the Pressburg organ builder Vincent Možný (1844–1919). This organ, which was damaged during restoration work in 1966–1973¹², stood in the church—thou-

gh already unplayable—until 1989, when it was dismantled by the organ workshop at the Music Fund (Hudobný fond) and later purchased by organ builder-restorer Vladimír Gazdík.

The current instrument of the former Klarisky church in Bratislava was created as the "opus primum" of František Eduard Pecník (1748–1815) in 1788 for the Lutheran Church in Stráže pod Tatrami (now a part of Poprad). Inside the valve chamber, a paper label is glued, stating: "Fecit Franciscus Eduard Petznik Leutschoviae Anno 1788. No I.mum . i. e, opus primum." Below this inscription, a repair is also recorded: "Demeter Josef 1872".

At the end of the 19th century, the congregation acquired a new organ, and the positive organ remained standing in the church unused. In 1989, it was purchased by the Bratislava City Gallery, subsequently restored by organ builders Bohumil Žloutek and Jan Kubát from Kutná Hora, and installed in the Klarisky church. Unfortunately, the positive organ has not been preserved in its entirely original state. The keyboard and the swimmer (diagraph) bellows are non-original. Not only the façade pipes but also a substantial part of the treble metal pipes originate from the 1989 restoration.

TECHNICAL DESCRIPTION OF THE ORGAN

The instrument features a slider chest, and the key action is a sticker/pin action (German: “Stechermechanik”). The stops are controlled by metal stop levers on the sides of the keyboard. During an insensitive repair, the original ‘mild’ tremulant {inside the wind trunk} was altered into a modern pneumatic exhaust tremulant. In 2007, following restoration work on the church interior, the instrument part of the organ was repaired by Rudolf Hamerlik, and the organ case was restored by Miroslav Černák.¹³ The stops stand on the windchest in the following order:¹⁴

Principal 4 Fuss: C – b1 in the facade, open cylindrical, organ metal (non-original pipes – J. Kubát, 1989); h1 – c3 inside, open cylindrical, organ metal (mostly original pipes).

Quinta 3 Fuss: Cylindrical open pipes made of organ metal. Only the largest are original.

Octava 2 Fuss: Same as above.

Mixture 3 fach: C: $1^{1/3\prime} + 1' + 2^{2/3\prime}$; f⁰: $2' + 1^{1/3\prime} + 1'$; c2: $4' + 2^{2/3\prime} + 2'$.

Cylindrical open pipes of organ metal. The smallest pipes are predominantly from 1989.

Flauta [minor] 4 Fuss: Original pipes. C – E wooden stopped pipes, F – h¹ wooden stopped pipes with drilled stopper handles; c² – c³ wooden open pipes. The c² pipe is non-original (1989).

Flauta [maior] 8 Fuss: Original wooden stopped pipes, from f⁰ with drilled stopper handles. This is essentially a wooden form of the Rohrflöte (chimney flute) stop. F. E. Pecník was one of the few organ builders who built this form in our territory as early as the 18th century. (Rohrflöten began appearing more frequently in our region only from the late 19th century).

Text: Martin Bako a Matej Kubeš

¹ Mészárosová, Klára. 2005. Klarissen und Musik nach historischen Quellen aus dem Pressburger und Tyrnauer Kloster. In: Konferen-zbericht, Bratislava, 4. – 5. Oktober 2004. Bratislava, 163-175.

² I would like to thank Dr. Klára Mészárosová of University Library in Bratislava for this information

³ Dr. Gottfried Allmer, an organologist of the Diocese of Eisenstadt, possesses records indicating that the organ from the Clarissine Church was relocated to the parish church in Edelstal. Today, a single-manual, 8-stop organ built by Michal Slezák in 1877 is located there, which reportedly previously stood in St. Martin's Cathedral, or rather, was originally intended for it.

⁴ Accessible online at <https://maps.hungaricana.hu/en/MOLTervar/179/>

⁵ Otmár Gergely: Bartókovo bratislavský organ. In: Hudobný život, č. 11, 1981. p. 8. Accessible at: https://xn--h-toa.he.sk/1981/hz_11_1981.pdf

⁶ Schönvitzky, Bertalan: A pozsonyi kir. kath. főgymnasium története. Pozsony: Eder István Könyvnyomdája. 1896. p. 478

⁷ See footnote 5.

⁸ PALOVČÍK, Michal. Štefan Németh-Šamorínsky: život a dielo. Bratislava: Tatran, 1974, p. 16. Accessible at: <https://dikda.snk.sk/uuid:c0683f39-1b7a-4725-be73-0efcd92996d4>

⁹ See footnote 5

¹⁰ The archives of the Monuments Board of the Slovak Republic contain correspondence from 1921 between the Commissariat for the Preservation of Art Monuments, Provost Medvecký, and the Office of the President of Comenius University.

¹¹ This information was kindly provided by restorer Vladimír Gazdík.

¹² See footnote 5

¹³ Primátor sa poďakoval darcovi Milanovi Redererovi. In: Bratislavské noviny. 22.8.2007. accessible online at: <https://www.bratislavske-noviny.sk/samosprava/10718-primator-sa-podakoval-darcovi-milanovi-redererovi>

¹⁴ Dr. Marian Mayer: Organ survey. 2001. Accessible at: <https://organy.he.sk/organ/48-organovy-pozitiv> Also a brief organ survey by Martin Bako, 2026.

PROGRAM

SOBOTA 11. JÚL 2026

MOJMÍROVCE

Kostol sv. Ladislava

PETER LOYDL

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685 – 1750)

Prelúdium a fúga g mol, BWV 535

IMPROVIZÁCIA

Arabesque

PAUL HINDEMITH (1895 – 1963)

Sonata II

2. Ruhig bewegt

JOHANNES BRAHMS (1833 – 1897)

Prelúdium a fúga g mol, WoO 10

IMPROVIZÁCIA – CHORÁLNY TRIPTYCH

I. „K tebe, Pane, dvíham svoju dušu.“ (Ž 25,1)

II. „Aj vrabec si nájde príbytok a lastovička hnieždo, kde vkladá svoje mláďatá.“ (Ž 84,4)

III. „Aleluja. Tebe, Bože, patrí chválospev na Sione“ (Ž 65,1)

FELIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY (1809 – 1847)

Sonáta f mol, op. 65/1

Allegro moderato e serioso

Adagio

Andante recitativo

Allegro assai vivace

PETER LOYDL (*1993) sa hre na organe začal venovať ako samouk. Po maturite študoval cirkevnú hudbu na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave v triede Mareka Vrábla, následne pokračoval v štúdiu na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne pod vedením Pavla Černého. Absolvoval tiež študijný pobyt na Hochschule für Musik und Theater „Felix Mendelssohn-Bartholdy“ v Lipsku, kde študoval u Daniela Beilschmidta.

Svoje interpretačné skúsenosti si rozširoval na majstrovských kurzoch pod vedením významných domácich i zahraničných organistov a pedagógov, medzi ktorých patria Monika Melcová, Martin Schmeding, Thierry Mechler, Erwin Wiersinga, Sietze de Vries a Wolfgang Zerer. Zúčastnil sa viacerých organových súťaží; v roku 2016 získal čestné uznanie na Súťaži slovenských konzervatórií.

Počas svojej umeleckej činnosti spolupracoval s viacerými speváckymi zbormi ako korepetítor (Lúčnica, Adoremus) i dirigent (Pěvecký sbor Lumír, Novocantus).

V súčasnosti pôsobí ako chrámový organista, korepetítor a pedagóg.

Popri interpretačnej činnosti sa aktívne venuje organovej improvizácii, kompozícii a jazzovej hudbe.

PETER LOYDL (*1993) began playing the organ as a self-taught musician. After completing secondary school, he studied Church Music at the Catholic Conservatory (Cirkevné konzervatórium) in Bratislava under the guidance of Marek Vrábel. He subsequently continued his studies at the Janáček Academy of Performing Arts in Brno, where he studied with Pavel Černý. He also completed a study residency at the Hochschule für Musik und Theater “Felix Mendelssohn-Bartholdy” in Leipzig, studying under Daniel Beilschmidt.

He further developed his artistic and interpretative skills through masterclasses led by distinguished Slovak and international organists and teachers, including Monika Melcová, Martin Schmeding, Thierry Mechler, Erwin Wiersinga,

Sietze de Vries, and Wolfgang Zerer. He has participated in several organ competitions and, in 2016, received an Honorable Mention at the Slovak Conservatories Competition.

Throughout his artistic career, he has collaborated with several vocal ensembles as both accompanist (Lúčnica, Adoremus) and conductor (Pěvecký sbor Lumír, Novocantus). He currently serves as a church organist, accompanist, and pedagogue.

Alongside his concert activities, he is actively engaged in organ improvisation, composition, and jazz music.

PETER LOYDL

MOJMÍROVCE

KOSTOL SV. LADISLAVA

Súčasný organ v kostole sv. Ladislava v Mojmírovciach postavila svetoznáma sliezska firma Gebrüder Rieger z Jägerndorfu v rakúskom Sliezsku (dnešný Krnov v Českej republike).

Už pri zbežnom pohľade do histórie je zrejmé, že Urmín (názov Mojmíroviec do roku 1948) bol už v 18. storočí významným spoločenským, kultúrnym a samozrejme i hudobným centrom. Keď začiatkom 19. storočia gróf Jozef Huňady st. (1773 – 1822) uvažoval o zadovážení nového a výnimočného organa, významnou zákazkou poveril v roku 1810 chýrneho organára Valentína Arnolda (1747-1812), ktorý sa narodil v nemeckej organárskej rodine v Mainzi. Arnold sa v roku 1774 presťahoval do Trnavy a už v roku 1776 bol prijatý za mešťana. Je obdivuhodné, že len o dva roky neskôr sa stal členom trnavského magistrátu, teda jedným z najväznejších občanov mesta. Mal osem detí, z ktorých sa organárstvu venoval iba jediný syn Jozef (1788 - 1843). Práve on dokončil po smrti otca urmínsky organ, a to až v roku 1814.

Tak ako to bývalo v spomínanom období bežné, aj v grófskom urmínskome kostole bola hudobná produkcia na vysokej úrovni. Niet divu, veď už od konca 17. storočia boli donormi chrámu členovia významného šľachtického rodu Huňadyovcov. Kanonicá vizitácia z roku 1811 – teda z obdobia stavby Arnoldovho organa – uvádza: „[Gróf Huňady] dal postaviť nový organ s 18 registrami. Okrem toho sa na chóre nachádzajú hudobné nástroje, a to: violon so sláčikom, dvoje buslí so slá-

čkami, dva tympany s kľúčom, štyri staré klariny s ich náustkami a dve flauty.“¹ Ak je údaj o počte registrov správny, bezpochyby išlo na svoju dobu o veľký dvojsmanuálový nástroj, porovnateľný s vtedajšími organmi najvýznamnejších kostolov na území dnešného Slovenska. Ako porovnateľné lokality v okolí môžeme uviesť nitriansku katedrálu (13-registrový organ Martina Zorkovského z r. 1723), alebo sídelný chrám ostrihomskej kapituly – Dóm sv. Mikuláša v Trnave (26-registrový organ V. Arnolda postavený po r. 1783). Na inom mieste v kanonickej vizitácii sa uvádza nasledovné: „... súčasný Osvietený pán gróf Jozef Huňady v ňom dal postaviť organ veľkej hodnoty a zaviazal sa, že aj naďalej urobí čokoľvek, čo by prispelo k jeho vnútornej alebo vonkajšej výzdobe.“ Cena 4000 zlatých, ktorá bola vyplatená za nový organ, tieto slová len potvrdzuje.²

Nasledujúci, tiež dvojmanuálový, 16-registrový organ s mechanickými traktúrami a kuželovými extenziovými vzdušnicami sa bez väčších prestavieb zachoval dodnes. Gróf Imrich Huňady (Hunyadi Imre) (1827-1902) ho objednal u sliezskej firmy Gebrüder Rieger, a to pravdepodobne v roku 1890. Tento rok uvádza firma vo svojom katalógu pod opusovým číslom 274. Avšak na spodnej časti grófskeho erbu v prospekte, ktorý bol jednoznačne osadený v rámci výroby nástroja, je uvedený rok 1893. Môžeme len predpokladať, že v tomto roku bol nástroj dokončený, do úvahy však pripadá aj možnosť dodatočnej montáže erbu famílie Huňady.

Bratia Riegerovci boli nielen dobrými organármi, ale aj schopnými obchodníkmi. Firma už od svojho vzniku v roku 1873 stavala špičkové nástroje s využívaním všetkých dostupných technických riešení, ktoré umožňovali postaviť moderný organ. Týkalo sa to rozsahov manuálov a pedálu, konštrukcie vzdušnic, píšťal a predovšetkým jedinečnej romantickej intonácie. Ich nástroje absolútne vyhovovali vtedy preferovanému nemeckému organovému hnutiu – cecilianizmu. Jedným z jeho cieľov bol aj boj proti „krikľavosti“ starých (barokových) organov. Cecilianizmus zvlášť oceňoval tichšie osemstopové registre imitujúce zvuk sláčikových hudobných nástrojov, v ktorých videl obraz obnovenej zbožnosti. Pri navrhovaní registrových dispozícií sa dbalo tiež na jemné farebné a dynamické odstupňovanie registrov. Vďaka tomu sa stal organ akoby orchestrom s klaviatúrami. Organy firmy Rieger týmto požiadavkám úplne vyhovovali. Navyše ich hracie stoly obsahovali v porovnaní s nástrojmi iných firiem viacero výnimočných pomocných zariadení, ktoré interpretovi umožňovali pohotovo meniť dynamiku hry.

V roku stavby tohto nástroja bola firma zahrnutá množstvom objednávok; podľa zoznamu vo firemnom katalógu postavila v roku 1890 až 33 organov. Viacero projektov bolo unifikovaných, niektoré dokonca takmer identické, čo umožňovalo stavať nové nástroje takmer sériovým spôsobom. Veľký počet zákaziek sa však v žiadnom prípade neprejavil negatívne na kvalite, skôr naopak. Aj mojmirovský organ predstavuje dielo s precíznym vyhotovením do najmenších detailov. Výslednú cenu nástroja iste znížilo použitie takzvaných extenziových vzdušnic, ktoré umožnili využitie jedného radu píšťal pre dva registre, s rozličnou stopovou dĺžkou. Takýmto spôsobom sú riešené takmer všetky rady píšťal v urmínskom organe. V dobovej odbornej tlači sa podobné nástroje označovali ako „Zwillingssorgel“ – t. j. organ „dvojčička“.

V nasledujúcich desaťročiach firma Rieger zaznamenala nevídaný rozmach a zaradila sa medzi najvýznamnejšie organárske podniky v Európe. V období pred prvou svetovou vojnou stavala ročne viac ako sto organov exportovaných takmer do celého sveta. K jej úspechu prispievala nielen vysoká technická úroveň a spoľahlivosť nástrojov, ale aj kvalita použitých materiálov. Preto ani v prípade mojmirovského organu nebolo prevrpením zistenie, že na výrobu všetkých píšťal z organového kovu bola použitá zliatina s obsahom cínu až 89 - 93 %.

Úpadok v kvalite tohto nástroja nastal na sklonku 1. svetovej vojny. Pôvodné hodnotné cínové píšťaly v prospekte (prednej, viditeľnej časti organu) boli rekvirované v roku 1918, rovnako ako drvivá väčšina zvonov vtedajšej monarchie rok predtým. Chýbajúce píšťaly boli síce po Veľkej vojne nahradené, no už menej hodnotnými, vyrobenými

z kvalitatívne horšieho zinkového plechu. Hodnotu nástroja ešte viac znížila „oprava“ v roku 1994. Píšťaly registra Gamba 8' boli vyslovene barbarsky zrezané do štvorstopovej polohy, navyše tu boli realizované aj výrazné intonačné zmeny, dokonca s odstránením pôvodných regulovateľných mosadzných intonačných brád. Pozmenený register bol na hracom stole preznačený na Fugara 4', jeho extenzia na Roh kamzičí 2' (pôvodne Violine 4'). Opatrované pot'ahy klávesov z hovädzej kosti boli nahradené pot'ahmi z plastu a píšťalový fond bol čiastočne vyčistený. Silne znečisteným a nespoľahlivo fungujúcim časťami traktúr ani netesným spätným ventilom v extenziových vzdušniciach však nebola venovaná takmer žiadna pozornosť. Odstránené boli pôvodné torsionálne pružiny spod tónových líst, čo síce čiastočne zamedzilo zasekávaniu opotrebovaných hracích traktúr, no zároveň sa výrazne sťažil chod klávesov.

V roku 2024 bol vymenený organový ventilátor a realizovaný reštaurátorský výskum, následne reštaurovanie nástrojovej časti a povrchovej úpravy podstavca organovej skrine. Štýlovými replikami bolo nahradených 31 píšťal v prospekte, nadložením píšťal a nahradením intonačných brád bol obnovený pôvodný register Gamba 8'.

Účelom každého reštaurovania je a priori záchrana všetkých zachovaných pôvodných častí. V prípade, že sa niektoré diely nezachovali, je nutné ich nahradenie štýlovými kópiami, pričom ako vzor slúžia analogické nástroje, teda od rovnakého staviteľa a z rovnakého obdobia vzniku. Táto podmienka reštaurovania bola v plnej miere rešpektovaná, vďaka čomu je dnes nástroj v identickom stave ako v roku stavby, teda v roku 1890. A to sa netýka iba stránky technickej, ale aj stránky zvukovej. Ostáva už len vyrobiť repliku do kože lisovaného firemného štítku firmy Rieger, ktorý sa, žiaľ, nezachoval.

Práce boli ukončené v marci 2025, realizátorom bol reštaurátor Ján Valovič.

TECHNICKÝ OPIS SÚČASNEHO NÁSTROJA

Rozsah manuálov je C – f³ chromaticky, 54 klávesov. Poltóny majú pot'ahy z ebenového dreva, dlhšie klávesy majú nové pot'ahy z hovädzej kosti (r. 2024). Pedál má rozsah C – d¹, 27 tónov. Usporiadanie klávesov je rovnobežné, v jednej výškovej rovine. Tlak vzduchu je pôvodný – 930 Pa. Registre stoja na vzdušniciach v poradí od prospektu:

1. **Principal 8'** - C – G zinkové píšťaly za prospektom, Gis – e¹ organový kov v troch poliach prospektu (r. 2024). Píšťaly v horných malých prospektoch sú neznelé, vyrobené zo zinku.
2. **Octave 4'** - extenzia z registra Principal 8'.
3. **Gamba 8'** - C – H zinkové, od c⁰ organový kov. V celom rozsahu cylindrické píšťaly s mosadznými rúrkovými intonačnými bradami, regulovateľnými pomocou koženej matičky.
4. **Violine 4'** - extenzia z registra Gamba 8'.
5. **Salicional 8'** - C – H zinkové s drevenými intonačnými valčekmi, od c⁰ z organového kovu so skriňovými bradami.
6. **Dolce 4'** - extenzia z registra Salicional 8'.

7. **Gedeckt 8'** - C – H drevené kryté píšťaly s invertovanými lábiami a mierne segmentovými výrezmi, c^0 - h^0 drevené dvojlabiové kryté píšťaly s invertovanými lábiami a mierne segmentovými výrezmi, od c^1 dvojlabiové kryté píšťaly z organového kovu s bočnými bradami a rovnými výrezmi.

8. **Bourdon 16'** - register začína na tóne c^0 , pokračuje ako extenzia z registra Gedeckt 8'.

9. **Mixtur 3 fach** - v zložení C – b^2 : $2^{2/3'}$ + $2' + 1^{1/3'}$, od h^2 – f 3: $2^{2/3'}$ + $2^{2/3'}$ + $2'$.

V celom rozsahu cylindrické píšťaly z organového kovu. Najväčších 10 píšťal je v prospekte (r. 2024).

Za ladiacou lavičkou sa nachádzajú píšťaly pre II. manuál a pedál v nasledovnom poradí:

10. **Geigenprincipal 8'** - C – H zinkové, od c^0 organový kov.

11. **Octave 4'** - extenzia z registra Geigenprincipal 8'.

12. **Flöte 8'** - C – H drevené kryté píšťaly, c^0 – c^1 drevené otvorené píšťaly s invertovanými lábiami a rovnými výrezmi, od f^1 prefukované píšťaly z organového kovu s rovnými výrezmi.

13. **Flöte 4'** - extenzia z registra Flöte 8'.

14. **Subbass 16'** - drevené kryté píšťaly s invertovanými lábiami a mierne segmentovými výrezmi.

15. **Octavbass 8'** - extenzia z registra Subbass 16'.

16. **Cello 8'** - v celom rozsahu cylindrické píšťaly s mosadznými rúrkovými intonačnými bradami, regulovateľnými pomocou koženej maticky. C – H zinkové, od c^0 organový kov.

Pomocné zariadenia na hracom stole:

Crescendo – Decrescendo, Manual – Coppel, Pedal – Coppel, Forte / I. Man., Forte / II. Man., Forte – volles Werk,

Pôvodný plavákový mech sa nachádza v podstavci organovej skrine, rovnako i organový ventilátor, ktorý sa ovláda replikou kovovej pedálovej šľapky osadenej nad prahom pedálnice (2024). V súčasnosti sa pripravuje projekt reštaurovania povrchových úprav hornej časti skrine, z tohto dôvodu sú pôvodné drevorezby demontované a archivované.

Text: Ján Valovič

¹ Visitatio Ecclesiae Oppidi Űrmény per Reverendissimum Dominum Adalbertum Tarkó Praepositum de Rába Archi-Diaconum Comaromiensem de 19a Junii Anno 1811. peracta. Prímási Levéltár. Fasc. LIX. No 330. 1.

² Peter Keresteš: Medzi starým a novým, Nitra 2006.

MOJMÍROVCE

Church of St. Ladislaus

The current organ in the Church of St. Ladislaus in Mojmirovce was built by the world-famous Silesian company Gebrüder Rieger from Jägerndorf in Austrian Silesia (present-day Krnov in the Czech Republic).

Even a brief look at history reveals that Urmín (the name of Mojmirovce until 1948) was already in the 18th century an important social, cultural, and naturally musical center.

When Count Jozef Huňady Sr. (1773–1822) considered acquiring a new and exceptional organ at the beginning of the 19th century, he commissioned the renowned organ builder Valentin Arnold (1747–1812) with this important project in 1810. Arnold was born into a German organ-building family in Mainz.

Arnold moved to Trnava in 1774 and was admitted as a burgher as early as 1776. Remarkably, just two years later, he became a member of the Trnava town council, making him one of the city's most respected citizens. He had eight children, of whom only one son, Jozef (1788–1843), pursued organ building. It was he who finished the Urmín organ after his father's death, completing it in 1814.

As was common during that period, musical production in the count's church in Urmín of a high standard. This is hardly surprising, given that members of the prominent noble Huňady family had been patrons of the church since the late 17th century. The canonical visitation of 1811 – dating from

when the construction of Arnold's organ was underway – states: “[Count Huňady] had a new organ built with 18 stops. In addition, there are musical instruments in the choir loft, namely: a violone with a bow, two violins with bows, two tympani with a key, four old clarions with their mouthpieces, and two flutes.”¹

If the data regarding the number of stops is correct, it was undoubtedly a large two-manual instrument for its time, comparable to the organs of the most prominent churches in the territory of present-day Slovakia. Comparable locations in the vicinity include Nitra Cathedral (a 13-stop organ by Martin Zorkovský from 1723) or the seat of the Esztergom Chapter – St. Nicholas Basilica in Trnava (a 26-stop organ by V. Arnold built after 1783).

Elsewhere in the canonical visitation, it is stated: “...the current Illustrious Count Jozef Huňady had an organ of great value built in it and pledged that he would continue to do whatever would contribute to its internal or external decoration.”²

The price of 4,000 gold florins paid for the new organ only confirms these words. The subsequent organ, also a two-manual, 16-stop instrument with mechanical tracker action and cone extension windchests, has survived to this day without any major alterations.

Count Imrich Huňady (Hunyadi Imre) (1827–1902) ordered it from the Silesian company Gebrüder Rieger, likely in 1890. This year is listed in the company's catalog under opus number 274. However, the year 1893 is inscribed on the lower part of the count's coat of arms on the organ case façade, which was clearly installed during the manufacture of the instrument. We can only

assume that the instrument was completed in this year, though the possibility of a subsequent installation of the Huňady family coat of arms should also be considered.

The Rieger brothers were not only excellent organ builders but also capable businessmen. Since its founding in 1873, the firm built state-of-the-art instruments using all available technical advancements to construct modern organs. This applied to the compass of the manuals and pedal, the design of the windchests, pipes, and above all, the unique romantic voicing. Their instruments perfectly suited the German organ movement favored at the time – Cecilianism.

One of its objectives was to combat the “shrillness” of old (Baroque) organs. Cecilianism particularly valued quieter eight-foot stops that imitated the sound of stringed musical instruments, seeing them as a reflection of renewed piety. When designing stop specifications, careful attention was paid to subtle tonal color and dynamic shading of the registers. As a result, the organ became like an orchestra with keyboards. The organs built by the Rieger company fully met these requirements. Furthermore, compared to instruments from other builders, their consoles featured several unique auxiliary devices that allowed the performer to readily alter the dynamics of their playing.

In the year this instrument was built, the company was overwhelmed with orders; according to the list in the firm’s catalog, it built as many as 33 organs in 1890. Several projects were standardized, some even nearly identical, which allowed new instruments to be constructed in a quasi-serial manner. However, the large number of commissions

never had a negative impact on quality; rather, the opposite was true.

The Mojmirovce organ also represents a work of precise craftsmanship down to the smallest detail. The final price of the instrument was surely reduced by the use of so-called extension windchests, which allowed a single rank of pipes to be utilized for two stops of different pitch lengths. Almost all pipe ranks in the Urмін organ are designed in this manner. In the specialized literature of the period, such instruments were referred to as a “Zwillingsorgel” – i.e., a “twin organ”.

In the subsequent decades, the Rieger company experienced unprecedented growth and ranked among the most prominent organ-building enterprises in Europe. In the period before the First World War, it built over a hundred organs annually, exporting them nearly worldwide. Its success was driven not only by the high technical standard and reliability of the instruments but also by the quality of the materials used. Therefore, even in the case of the Mojmirovce organ, it was no surprise to discover that an alloy with a tin content of 89–93% was used for the production of all organ-metal pipes.

A decline in the quality of this instrument occurred at the end of the First World War. The original valuable tin façade pipes (the front, visible part of the organ) were requisitioned in 1918, just like the vast majority of bells in the Austro-Hungarian Monarchy the year before. Although the missing pipes were replaced after the Great War, they were replaced with less valuable ones made of lower-quality zinc sheet.

The value of the instrument was further diminished by a “repair” in 1994. The pipes of the Gamba 8’ stop were barbarically cut down to a four-foot pitch; furthermore, significant changes in voicing were made, along with the removal of the original adjustable brass roller beards. The altered stop was relabeled on the console as Fugara 4’, and its extension as Gemshorn 2’ (originally Violine 4’). The worn key coverings made of bovine bone were replaced with plastic coverings, and the pipework was partially cleaned. However, almost no attention was paid to the heavily soiled and unreliably functioning parts of the tracker action, nor to the leaking non-return valves in the extension windchests. The original torsion springs under the key slats were removed, which partially prevented the worn playing trackers from sticking but at the same time made the key action significantly heavier.

In 2024, the organ blower was replaced and a restoration survey was conducted, followed by the restoration of the instrument proper and the surface treatment of the plinth of the organ case. A total of 31 façade pipes were replaced with stylish replicas; by extending the pipes and replacing the roller beards, the original Gamba 8’ stop was restored. The restoration, carried out by restorer Ján Valovič, was completed in March 2025.

The primary purpose of any restoration is a priori the preservation of all surviving original parts. In the event that some parts have not been preserved, they must be replaced with stylish copies, using analogous instruments from the same builder and period as a model. This restoration requirement was fully respected, thanks to which the instrument is today in an identical condition to the year it was built, namely 1890. This applies not only to its technical aspects but also to its tonal qualities. All that remains is to produce a replica of the leather-embossed builder’s plate of the Rieger firm, which unfortunately has not survived.

TECHNICAL DESCRIPTION AND SPECIFICATION OF THE CURRENT INSTRUMENT

The manual compass is C – F[♯] chromatic, 54 keys. The accidentals are covered with ebony wood, and the naturals have new coverings made of bovine bone (2024). The pedal compass is C – d¹, 27 notes. The arrangement of the keys is parallel, on a flat plane. The wind pressure is original – 930 Pa. The stops stand on the windchests in order from the façade:

1. **Principal 8’** - C – G zinc pipes behind the façade, Gis – e¹ organ metal in three fields of the façade (2024). Pipes in the upper small flats of the façade are dummy pipes, made of zinc.
2. **Octave 4’** - extension from the Principal 8’ stop.
3. **Gamba 8’** - C – H zinc, from c⁰ organ metal. Cylindrical pipes throughout the compass with brass roller beards, adjustable by means of a leather nut.
4. **Violine 4’** - extension from the Gamba 8’ stop.
5. **Salicional 8’** - C – H zinc with wooden tuning rollers, from c⁰ of organ metal with box beards.

6. **Dolce 4'** - extension from the Salicional 8' stop.
7. **Gedeckt 8'** - C – H wooden stopped pipes with inverted mouths (upper lips) and slightly segmented mouths, c^0 – h^0 wooden double-mouthed stopped pipes with inverted mouths (upper lips) and slightly segmented mouths, from c^1 double-mouthed stopped pipes of organ metal with ears and rectangular mouths.
8. **Bourdon 16'** - the stop begins at note c^0 , continuing as an extension from the Gedeckt 8' stop.
9. **Mixtur 3 fach** - composition C – b^2 : $2^{2/3'} + 2' + 1^{1/3'}$, from h^2 – f^3 : $2^{2/3'} + 2^{2/3'} + 2'$. Cylindrical pipes of organ metal throughout the compass. The 10 largest pipes are in the façade (2024).
Behind the tuning walkboard are the pipes for Manual II and Pedal in the following order:
10. **Geigenprincipal 8'** - C – H zinc, from c^0 organ metal.
11. **Octave 4'** - extension from the Geigenprincipal 8' stop.
12. **Flöte 8'** - C – H wooden stopped pipes, c^0 – e^1 wooden open pipes with inverted mouths (upper lips) and rectangular mouths, from f^1 overblowing (harmonic) pipes of organ metal with rectangular mouths.
13. **Flöte 4'** - extension from the Flöte 8' stop.
14. **Subbass 16'** - wooden stopped pipes with inverted upper lips and slightly segmented mouths.
15. **Octavbass 8'** - extension from the Subbass 16' stop.
16. **Cello 8'** - cylindrical pipes throughout the compass with brass tubular roller beards, adjustable by means of a leather nut. C – H zinc, from c^0 organ metal.

Auxiliary Controls on the Console:

Crescendo – Decrescendo, Manual Coupler, Pedal Coupler, Forte / I. Man., Forte / II. Man., Forte – Tutti (Volles Werk)

The original schwimmer bellows are located in the plinth of the organ case, as is the organ blower, which is operated by a replica of a metal toe piston (pedal lever) mounted above the pedalboard frame (2024).

A project for the restoration of the surface finishes of the upper section of the case is currently being prepared; for this reason, the original wood carvings have been dismantled and archived.

The organ (without the case itself) was restored in 2024 by organ restorer Ján Valovič.

Text: Ján Valovič

¹ Visitatio Ecclesiae Oppidi Ůrmény per Reverendissimum Dominum Adalbertum Tarkó Præpositum de Rába Archi-Diaconum Comaromiensem de 19a Junii Anno 1811. peracta. Primasi Leveltár. Fasc. LIX. No 330. 1.

² Peter Keresteš: Medzi starým a novým, Nitra 2006.

PROGRAM

NEDEĽA 12. JÚL 2026

MYSLAVA

Kostol sv. Bartolomeja

ANA LUCÍA BUZÓN RÍOS

ANTONIO VALENTE (CCA 1520 – 1601)

Lo ballo dell'Intorcia
(*Intavolatura di Cimbalo, Neapol, 1576*)

ANTONIO DE CABEZÓN (1510 – 1566)

Diferencias sobre el canto llano del Cavallero
(*Obras de Música, Madrid, 1578*)

GIROLAMO FRESCOBALDI (1583 – 1643)

Aria detta la Frescobalda
(*Il Secondo Libro di Toccate, Rím, 1627*)

JUAN CABANILLES (1644 – 1712)

Gallardas de 8º tono
(*Ms. 387, Biblioteca de Catalunya, Valencia?, c. 1694 – 1697*)

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685 – 1750)

Fantasia in A, BWV 904 (c. 1727)
Wer nur den lieben Gott lässt walten, BWV 691 (Köthen, c. 1720)
Liebster Jesu, wir sind hier, BWV 706 (Weimar, 1708 – 1717)

JOHANN CASPAR FERDINAND FISCHER (1656 – 1746)

Chaconne 70 suity Enterpe
(*Musicalischer Parnassus, Augsburg, c. 1738*)

JUAN ALFONSO GARCÍA (1935 – 2015)

Veritas de terra orta est
(*Meditácia na gregoriánske témy z vianočných matins, Granada, 1959*)

JOHANN SEBASTIAN BACH

Pastorella, BWV 590
(*4 časti; Lipsko, c 1730 – 1740*)

ANA LUCÍA BUZÓN RÍOS

Narodila sa v Granade, kde študovala taktiež aj hru na organe na konzervatóriu pod vedením profesora Juana Maríu Pedrera. Neskôr získala diplom vyššieho stupňa na Kráľovskom vyššom konzervatóriu hudby v Madride (Real Conservatorio Superior de Música de Madrid), pod pedagogickým vedením Miguela Bernala. V rokoch 2016 – 2018 absolvovala magisterské štúdium organovej interpretácie na Prins Claus Conservatorium v Groningene (Holandsko) u profesorov Thea Jellema a Erwina Wiersingu.

Počas štúdia sa zúčastnila na mnohých majstrovských kurzoch s poprednými svetovými organistami. V Holandsku pracovala s Wolfgangom Zererom, Paolom Crivellarom a Edoardom Bellottim; v Madride s Bernardom Foccroullom, Tonom Koopmanom, Matteom Imbrunom a Pierrom Faragom; vo Francúzsku s Norbertom Petrym; v Belgicku s Lucom Ponetom, Yvesom Rechsteinerom a Arnaudom van den Cauterom. Zúčastnila sa aj Medzinárodnej organovej akadémie v Granade, kde spolupracovala s Montserrat Torrent, Ludgerom Lohmannom, Petrom Pľanyavským, Georgesom Guillardom a Josepom Mariom Mas Bonetom, ako aj Medzinárodnej organovej akadémie v Kastílii pod vedením Bernarda Foccroulla a Juana Maríu Pedrera.

V roku 2015 získala prvú cenu na 2. národnej súťaži mladých organistov „Juan Cabanilles“ v Algemesi (Valencia). Koncertovala na významných miestach v Španielsku, okrem iného v Kráľovskej akadémii výtvarných umení San Fernando a v Oratóriu Caballero de Gracia v Madride, v kostole sv. Millána v Segovii, na Medzinárodnej or-

ganovej akadémii v Granade, na organovom festivale v Palencii či na organe Sol Mayor v Marbelle.

V zahraničí vystúpila najmä v Holandsku, kde koncertovala na Schnitgerových organoch v kostoloch Martinikerk v Groningene a Grote Kerk v Zwolle, na Müllerovom organe v kostole Jacobikerk v Leeuwardene, ako aj v Orgelparku v Amsterdame a v mestách Roden, Meeden, Sint Jacobiparochie, Anloo či Fontein.

S Mládežníckym orchestrom Madridského spoločenstva (JORMCAM) uviedla Mozartovu Omšu c mol v divadlách Teatros del Canal a Holstovu symfonickú suitu Planéty v Národnom auditóriu v Madride. Počas svojho pobytu v Groningene pôsobila ako organistka farského zboru a chrámová organistka v Kostole Najsvätejšej Trojice v Rodene.

Od roku 2019 vyučuje hru na organe na Profesionálnom konzervatóriu hudby „Manuel Carra“ v Málage. V roku 2024 bola vybraná ako mladá organistka reprezentujúca Granadu (Young Ambassador) v rámci organizácie ECHO – Európske mestá historických organov.

ANA LUCÍA BUZÓN RÍOS

Born in Granada, she studied Organ Performance at the Conservatory of her hometown under Professor Juan María Pedrero. She later obtained her Higher Degree Diploma from the Real Conservatorio Superior de Música de Madrid, studying with Miguel Bernal. Between 2016 and 2018, she completed a Master's degree in Organ Performance at the Prins Claus Conservatorium in Groningen (Netherlands), under the guidance of Professors Theo Jellema and Erwin Wiersinga.

During her training, she attended numerous courses and masterclasses with leading organists. In the Netherlands, she worked with Wolfgang Zerer, Paolo Crivellaro, and Edoardo Bellotti; in Madrid with Bernard Foccroulle, Ton Koopman, Matteo Imbruno, and Pierre Farago; in France with Norbert Petry; in Belgium with Luc Ponet, Yves Rechsteiner, and Arnaud van den Caeter; at the International Organ Academy of Granada with Montserrat Torrent, Ludger Lohmann, Peter Planyavsky, Georges Guillard, and Josep Maria Mas Bonet; and at the International Organ Academy in Castilla with Bernard Foccroulle and Juan María Pedrero.

In 2015, she was awarded First Prize at the 2nd National Competition for Young Organists "Juan Cabanilles" in Algemesí (Valencia). She has performed concerts throughout Spain, including at the Royal Academy of Fine Arts of San Fernando and the Oratorio del Caballero de Gracia in Madrid, the Church of San Millán in Segovia, the International Organ Academy of Granada, the Palencia Organ Festival, and at the Sol Mayor organ in Marbella.

Abroad, she has performed in the Netherlands, particularly on the historic Schnitger organs of the Martinikerk in Groningen and the Grote Kerk in Zwolle, as well as the Müller organ of the Jacobikerk in Leeuwarden, and at venues including Orgelpark Amsterdam, Roden, Meeden, Sint Jacobiparochie, Anloo, and Fonteijn, among others.

With the Young Orchestra of the Community of Madrid (JORCAM), she performed Mozart's Mass in C minor at the Teatros del Canal and Holst's The Planets at the National Auditorium in Madrid. During her stay in Groningen, she served as organist of the parish choir and church of the Trinity Church in Roden.

Since 2019, she has been Professor of Organ at the Professional Conservatory of Music "Manuel Carra" in Málaga. In 2024, she was selected as a Young Organist representing Granada (Young Ambassador) within ECHO, the European Cities of Historical Organs Association.

KOŠICE - MYSLAVA

Kostol sv. Bartolomeja

Organ v Kostole sv. Bartolomeja v Košiciach-Myslave postavila v roku 1901 firma **Gebrüder Rieger** pod **opusovým číslom 846**. Na nástroji sa dodnes zachovala pôvodná firemná tabuľka s maďarským nápisom:

RIEGER TESTVÉREK / cs. és k. udvari
orgona gyár / Jägerndorf és Budapest.

Nástroj vznikol v období intenzívneho rozvoja firmy Gebrüder Rieger, ktorá patrila na prelome 19. a 20. storočia medzi najvýznamnejších výrobcov organov v Rakúsko-Uhorsku. Od založenia firmy v roku 1873 do začiatku prvej svetovej vojny postavila približne 2000 organov, z ktorých približne 450 bolo určených pre územie dnešného Slovenska.¹

Jednomanuálový organ v Myslave {ne-mecky Teutschendorf, maďarsky Misló} má **mechanickú traktúru a kuželkové vzdušnice**. Hoci firma v tomto období už stavala aj nástroje s pneumatickou traktúrou, pri menších organoch naďalej používala mechanickú traktúru v spojení s kuželkovými vzdušnicami. Od roku 1900 sa však pneumatická traktúra stala pri nových nástrojoch firmy Gebrüder Rieger prevládajúcim riešením a s mechanickou traktúrou sa stretávame už len veľmi sporadicky aj to len pri najmenších nástrojoch.

Dispozícia predstavuje charakteristický príklad menšieho romantického organu firmy Gebrüder Rieger. Je založená na **prevahe osemstopových registrov** (tzv. ekválna dispozícia), ktoré tvoria základ romantickej zvukovej koncepcie. Popri základnom princípi, obsahuje kryté flautové hlasy (Bourdon, Födött) a sláčikové registre (Gamba, Salicional). Zvukové pléno korunuje štvorradová mixtúra.

V dispozícii nástroja sa uplatňuje systém **extenzií**, charakteristický pre organársku tvorbu firmy Gebrüder Rieger na prelome 19. a 20. storočia. Firma Gebrüder Rieger si roku 1880 patentovala vlastný systém tzv. **kombinačných registrov** (Kombinationregister), založený na princípe **extenzií**. Tento systém umožnil vytvoriť viacero registrov z jedného radu píšťal, čím sa znížila spotreba materiálu a výrobná cena nástroja.²

V druhej polovici 20. storočia bol organ doplnený organárom **Pavlom Baxom** o **tremolo** a register **Vox celeste 8'**, umiestnený na samostatnej pneumatickej vzdušnici.³ Tento register znie iba v spojení so Salicionalom 8', s ktorým je ladený do jemného výchvevu. Pre oba dodatočné registre vytvoril

Pavol Baxa manubriá s porcelánovými terčikmi viac-menej imitujúcimi pôvodný štýl manubrií. Takýto postup citlivý k existujúcej substancii nástroja bol v tom čase výnimočný.

Prospektové píšťaly sú zinkové a pochádzajú z neskoršieho obdobia. Nahradili pôvodné cínové píšťaly, ktoré boli počas prvej svetovej vojny zrekvirované. Okrem tejto úpravy a doplnenia registra Vox celeste s tremolom nebol organ zásadnejšie prestavaný, a zachoval si vo veľkej miere pôvodnú technickú i zvukovú koncepciu. Predstavuje hodnotný príklad **menšieho romantického organu** firmy Gebrüder Rieger z obdobia okolo roku 1900.

DISPOZÍCIA

Manuál: 54 klávesov (C – f³)

- Bourdon 16' (ext. Föddött 8')
- Principál 8'
- Föddött 8' (Kryt)
- Gamba 8'
- Salicional 8'
- Vox celeste 8'
- Octava 4' (ext. Principál 8')
- Dolce 4' (ext. Salicional 8')
- Mixtura 4-rad. 2 2/3'

Pedál: 27 klávesov (C – d¹)

- Subbas 16'
- Octávobass 8' (ext. Subbas 16')

Pomocné zariadenia:

- Spojka I/P
- Pevné kombinácie: Mezzo Forte, Forte
- Tremolo

Text: František Beer a Marieta Pubovichová

¹ M.A Mayer, Dejiny organa na Slovensku. Bratislava: Divis Slovakia a VŠMU, 2009. str. 22

² Ibid, str. 46

³ CEPKO, Marek. Košice – Myslava, Kostol sv. Bartolomeja. Databáza Organy a organári na Slovensku, Hudobné centrum. Dostupné online: <https://organy.hc.sk/organ/1063-jednomanalovy-organ-s-pedalom>

KOŠICE – MYSLAVA

Church of St. Bartholomew

The organ in the Church of St. Bartholomew in Košice-Myslava was built in 1901 by the **Gebrüder Rieger** company under **opus number 846**. The original builder plate with a Hungarian inscription has been preserved on the instrument to this day and it reads as follows:

RIEGER TESTVÉREK / cs. és k. udvari
orgona gyár / Jägerndorf és Budapest.

The instrument was built during a period of intense growth for Gebrüder Rieger—one of the most prominent organ builders in Austria-Hungary at the turn of the 20th century. From the company's founding in 1873 until the outbreak of the First World War, it built approximately 2,000 organs, around 450 of which were destined for the territory of present-day Slovakia.¹

The single-manual organ in Myslava (German: Teutschendorf, Hungarian: Misló) features **mechanical tracker action and cone-valve windchests**. Although the company was already building instruments with pneumatic action during this period, it continued to use mechanical action in combination with cone-valve chests for smaller organs. However, from 1900 onwards, pneumatic action became the predominant solution for new Gebrüder Rieger instruments, and mechanical action is encountered only very sporadically, and even then, only in the smallest instruments.

The stoplist represents a characteristic example of a smaller Romantic organ by

Gebrüder Rieger. It is based on a predominance of **eight-foot (unison) stops**, which form the foundation of the Romantic tonal concept. Alongside the foundational Principal, it contains stopped flute voices (Bourdon, Födött) and string stops (Gamba, Salicional). The full chorus (organo pleno) is crowned by a four-rank Mixture.

The instrument's stoplist utilizes an **extension** system characteristic of Gebrüder Rieger's organ-building output at the turn of the 20th century. In 1880, the Gebrüder Rieger company patented its own system of so-called **combination stops** (Kombinationsregister), based on the principle of **extensions**. This system made it possible to derive multiple stops from a single rank of pipes, thereby reducing material consumption and the production cost of the instrument.²

In the second half of the 20th century, the organ was supplemented by organ builder **Pavol Baxa** with a **Tremolo** and a **Vox celeste 8'** stop, placed on a separate pneumatic windchest.³ This stop sounds only in combination with the Salicional 8', with which it is tuned to create a gentle undulating effect. For both additional stops, Pavol Baxa created drawknobs with porcelain discs that more or less imitated the original style of the drawknobs. Such an approach, which was sensitive to the existing substance of the instrument, was exceptional at that time.

The facade pipes are made of zinc and date from a later period. They replaced the original tin facade pipes, which were requisitioned during the First World War. Apart from this modification and the addition of the Vox celeste stop and Tremolo, the or-

gan has not undergone any major rebuilding and has largely retained its original technical and tonal concept. It represents a valuable example of a **smaller Romantic organ** by the Gebrüder Rieger company from around 1900.

STOPLIST

Manual: 54 keys (C – f3)

- Bourdon 16' (ext. Födött 8')
- Principál 8'
- Födött 8' (Stopped Diapason / Gedeckt)
- Gamba 8'
- Salicional 8'
- Vox celeste 8'
- Octava 4' (ext. Principál 8')
- Dolce 4' (ext. Salicional 8')
- Mixture 4 rks. 2 2/3'

Pedal: 27 keys (C – d1)

- Subbas 16'
- Octávabass 8' (ext. Subbas 16')

Accessories:

- Coupler I/P
- Fixed combinations: Mezzo Forte, Forte
- Tremolo

Text: František Beer a Marieta Puhovichová

¹ M. A. Mayer, *History of the Organ in Slovakia*. Bratislava: Divis Slovakia and the Academy of Performing Arts in Bratislava, 2009, p. 22.

² Ibid., p. 46.

³ CEPKO, Marek. *Košice – Myslava, Church of St. Bartholomew*. Database *Organs and Organ Builders in Slovakia*, Music Centre Slovakia. Available online: https://organy.hc.sk/organ/1063-jednomanualovy-organ-s-pedalom

PROGRAM

PIATOK 17. JÚL 2026

KAJAL

Rímskokatolícky farský kostol Ružencovej Panny Márie

PAVEL ŠMOLÍK

GEORG MUFFAT (1653–1704)

Toccata prima

JOHANN PACHELBEL (1653–1706)

Aria quarta (Aria, Variatio I.–VI.)

JIRÍ IGNÁC LINEK (1725–1791)

Praecambulum in C

JOSEF FERDINAND NORBERT SEGER (1716–1782)

Fuga de Tempore Natalis

JAN KŘTITEL KUCHAR (1751–1829)

Pastorale G dur; Fantasia d mol

CARL PHILIPP EMANUEL BACH (1714–1788)

Sonata F dur, Wq. 70/3 (Allegro – Andante – Allegro)

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Prelude and Fugue in F major, BWV 556

ANDREAS WILLSCHER (1955)

Partita „Svatý Václave“

(Toccata – Chorale – Bicinium – Intermezzo – Tranquillo – Flauto – Conclusio)

PAVEL ŠMOLÍK (1955)

Improvizácie na dve mariánské piesne:

Tisíckráté pozdravujem tebe; Kde v údolí ku řece hora má sklon

PAVEL ŠMOLÍK

Pavel Šmolík pochádza z Plzne. Hru na organe študoval na Konzervatóriu v Českých Budějoviciach a dirigovanie na Hudobnej a tanečnej fakulte Akadémie múzických umení (HAMU) v Prahe. Od roku 2001 pôsobí ako regenschori v Bazilike Nanebovzatia Panny Márie na Svätej Hore v Příbrami (s výnimkou rokov 2013 – 2017, keď zastával funkciu regenschoriho, katedrálneho organistu a diecézneho hudobného organizátora pri Katedrále sv. Bartolomeja v Plzni).

Popri funkcii zbormajstra a chrámového organistu, ktorú považuje za hlavný cieľ svojho štúdia a kľúčové profesijné poslanie, sa intenzívne venuje pedagogickej činnosti. Od roku 2002 vyučuje na Konzervatóriu v Českých Budějoviciach hru na organe, gregoriánsky chorál, improvizáciu a hudobnoteoretické predmety. Pôsobí tiež na Základnej umeleckej škole Antonína Dvořáka v Příbrami (organ, klavír) a na Súkromnej vyššej odbornej škole filmovej a FAMO v Písku (dejiny hudby). V rokoch 2018 – 2019 bol lektorom kurzu pre amatérskych chrámových organistov organizovaného Pražským arcibiskupstvom.

V rokoch 2005 – 2014 viedol Příbramskú filharmóniu, v rokoch 2013 – 2018 mužskú gregoriánsku scholu Schola Cantorum Pilensis v Plzni. Od roku 2002 je dirigentom Vepřekovho zmiešaného zboru v Příbrami a počas celého svojho pôsobenia na Svätej Hore vedie aj Svatohorský chrámový zbor.

Príležitostne sa venuje skladateľskej činnosti, predovšetkým v oblasti liturgickej hudby a úprav ľudových piesní a kolied. Popri komponovaní sa intenzívne zaoberá organovou improvizáciou, a to nielen v rámci liturgickej a koncertnej praxe, ale aj vo svojej pedagogickej činnosti.

Významnou súčasťou jeho umeleckého pôsobenia je aj organizácia koncertného života. Dlhodobu sa venuje príprave a realizácii hudobných podujatí, medzi ktoré patrí aj medzinárodný koncertný cyklus **Nedeľné organové polhodinky** v svatohorskej bazilike, ktorý sa nepretržite koná už viac než deväť rokov počas štyroch mesiacov každú sezónu.

PAVEL ŠMOLÍK

Pavel Šmolík comes from Plzeň, Czech Republic. He studied organ performance at the Conservatory in České Budějovice and conducting at the Academy of Performing Arts in Prague (HAMU). Since 2001, he has served as regenschori at the Basilica of the Assumption of the Virgin Mary on the Holy Mountain (Svatá Hora) in Příbram, with the exception of the years 2013–2017, when he worked as regenschori, cathedral organist, and diocesan music coordinator at St. Bartholomew's Cathedral in Plzeň.

In addition to his role as choir director and church organist—which he regards as both the primary goal of his studies and the cornerstone of his professional career—he is extensively involved in music education. Since 2002, he has taught organ performance, Gregorian chant, improvisation, and music theory at the Conservatory in České Budějovice. He also teaches organ and piano at the Antonín Dvořák Elementary School of Arts in Příbram and music history at the Secondary Vocational School of Film and the Film Academy of Miroslav Ondříček (FAMO) in Písek. From 2018 to

2019, he served as an instructor in a training programme for amateur church organists organized by the Archdiocese of Prague.

Between 2005 and 2014, Pavel Šmolík conducted the Příbram Philharmonic Orchestra, and from 2013 to 2018 he directed the men's Gregorian ensemble Schola Cantorum Pilsensis in Plzeň. Since 2002, he has been the conductor of the Vepřek Mixed Choir in Příbram, and throughout his tenure at Svatá Hora he has also directed the Svatá Hora Church Choir.

As a composer, he focuses primarily on liturgical music as well as arrangements of folk songs and Christmas carols. Alongside composition, he is deeply engaged in organ improvisation, both in liturgical and concert settings and as part of his pedagogical work.

An important aspect of his artistic activity is the organization and promotion of concert life. For many years, he has been responsible for numerous musical events, including the international concert series **Sunday Organ Half-Hours** at the Basilica of Svatá Hora, a four-month festival that has been running successfully for more than nine years.

Octava 4 Fuss: pôvodne označené ako Principal 4 Fuss. V celom rozsahu otvorené cylindrické píšťaly z organového kovu bez brád. C – g⁰ v prospekte (píšťaly z r. 2025), od gs⁰ pôvodné píšťaly za prospektom.

Mixtura 2 fach: Keďže po niektorej z opráv (mohol to snáď urobiť aj čiastočne Šaško) boli píšťaly princípálových registrov medzi sebou navzájom pomiešané, počas ostatnej opravy boli vytriedené podľa signatúr a osadené na správne miesto. Zloženie mixtúry sa vrátilo do pôvodnej podoby akú mala po postavení J. Fazekasom. Všetky píšťaly sú otvorené cylindrické, z organového kovu. C: 1' + ²/₃' ; c¹: 2' + 1¹/₃' ; c²: 5¹/₃' + 4'. Nepôvodných je 24 píšťal vyhotovených ako repliky.

Octava 2 Fuss: V celom rozsahu pôvodné otvorené cylindrické píšťaly z organového kovu bez brád.

Quinta 3 Fuss: V celom rozsahu pôvodné otvorené cylindrické píšťaly z organového kovu bez brád.

Flauta minor 4 Fuss: C – f² drevené otvorené píšťaly, od fs² otvorené kónické píšťaly z organového kovu. Pôvodný, úplne zachovaný register.

Flauta major 8 Fuss: V celom rozsahu drevené kryté píšťaly. Pôvodný, úplne zachovaný register.

Principal 8 Fuss: Šaškom pridaný register. C – fs⁰ drevené otvorené píšťaly, od g⁰ otvorené cylindrické píšťaly z organového kovu s letovanými bočnými bradami po h¹, od c² bez brád.

HRACÍ STŮL A MECH

Organ má **samostatne stojaci hrací stůl** pred soklom organa na osi symetrie nástroja, organista má priamy výhľad na oltár. Registrové manubriá na vytahovanie sú po stranách klaviatúry. Rozsah manuálovej klaviatúry je **C – f³ chromaticky**, čomu zodpovedá aj tónový rozsah vzdušnice. Poťah dlhších klávesov je z prírodnej kosti, kratšie klávesy sú z ebenového dreva (obnovené 2025). Nový **jednofaldový zásobný mech** je situovaný v sokli organa (tam kde bol aj pôvodný), pod ním je aj elektrické čerpadlo vzduchu v tlmiacej skrini.

KAJAL

Church of Our Lady of the Rosary

ORGAN HISTORY

The pipe organ in the Roman Catholic church in Kajal was built by the Hungarian organ builder **Johann Fazekasz** (Hungarian: Fazekas János, Slovak: Ján Fazekaš) between 1829 and 1855, during his time working in Pressburg (modern-day Bratislava). In addition to building organs, Fazekas also manufactured pianos — producing two instruments per month starting in 1839. Three years after the death of his wife (who died on November 1, 1852), he moved his workshop from Pressburg to Pest, where he became a citizen in 1856. There, his daughter married the later prominent Hungarian organ builder Sándor Országh, with whom Fazekas also co-owned a business for a time.

Due to the unavailability of the Kajal Historia domus (parish chronicle), we lack precise information regarding the construction of the organ in this church. It is entirely possible that the instrument was brought here later, relocated from another location.

The organ in Kajal was rebuilt by the most prominent Slovak organ builder of the 19th century, **Martin Šaško Sr.**, sometime between 1870 and 1882. Šaško enlarged the instrument with a **Principal 8 Fuss** stop and reworked the composition of the **Mixture**.

Another intervention into the instrument was the **WWI requisition of the façade** (prospect) **pipes in 1918**, which were subsequently replaced with lower-quality zinc pipes after World War I. During subsequent

repairs—which went unrecorded and were generally carried out to a dismal standard—the bellows were replaced with dimensionally larger ones. The organ builder in question solved this spatial problem in a peculiar way: by cutting into the stop action mechanism. The organ practically lay silent after World War II, meaning an electric air blower was never installed.

A **comprehensive overhaul** of the instrument was undertaken in **2023**, carried out by the firm of **Jozef Galla**.

ORGAN SPECIFICATION

The organ has a single manual without a pedalboard, featuring a **slider chest** and **mechanical (tracker) action**. Except for the façade pipes, bellows, and a few smaller metal pipes, it has been preserved in its original condition. Prior to the restoration, it was heavily infested with woodworm, requiring the stop action squares to be replaced with replicas. The tone channels are arranged diatonically (viewed from the front, left to right): $e^3 \rightarrow C$ (the vertical line of symmetry of the organ), $C\# \rightarrow f^3$.

STOP LIST

Octava 4 Fuss: Originally labeled Principal 4 Fuss. Open cylindrical pipes of organ metal without ears across the entire compass. $C - g^0$ are in the façade (pipes from 2025); from $g^{\#0}$ upwards, the original pipes are located behind the façade.

Mixtura 2 fach (Mixture II): Because the pipes of the Principal chorus had been mixed up during one of the past repairs (perhaps partially done by Šaško), they were sorted according to their pitch signatures

and placed in their proper positions during the most recent restoration. The composition of the mixture was returned to its original state as built by J. Fazekas. All pipes are open cylindrical, made of organ metal. C: $1' + 2/3^{\text{rd}}$; c1: $2' + 1^{1/3^{\text{rd}}}$; c2: $5^{1/3^{\text{rd}}} + 4'$. There are 24 non-original pipes made to match the rest of the rank.

Octava 2 Fuss: Original open cylindrical pipes of organ metal without ears across the entire compass.

Quinta 3 Fuss: Original open cylindrical pipes of organ metal without ears across the entire compass.

Flauta minor 4 Fuss: C – f² open wooden pipes; from f#2, open conical pipes made of organ metal. An original, fully preserved stop.

Flauta major 8 Fuss: Wooden stopped pipes across the entire compass. An original, fully preserved stop.

Principal 8 Fuss: A stop added by Šaško. C – f#0 open wooden pipes; from g⁰, open cylindrical pipes of organ metal with soldered ears up to b1; from c² upwards without ears.

KEYDESK & BELLOWS

The organ features a **freestanding console** placed in front of the organ plinth on the instrument's vertical line of symmetry, giving the organist a direct view of the altar. The drawstop knobs are located on either side of the keyboard. The compass of the manual keyboard is **C – f² chromatic**, which corresponds to the tonal compass of the windchest. The platings of the longer keys (naturals) are made of natural bone, while the shorter keys (accidentals) are made of ebony wood (restored in 2025). The new **single-fold** reservoir bellows is situated in the organ case plinth (where the original was located); beneath it is the electric air blower housed in a silencer box.

SLOVAK HISTORIC ORGANS IN PRESSBURG

SOBOTA 18. JÚL 2026

BRATISLAVA - ČUNOVO

Rímskokatolícky farský kostol sv. Michala Archanjela

VIENNA BAROQUE SOLOISTS

GEORG F. HÄNDEL (1685–1759)

Concert for Organ and Strings in G minor, op. 7 No. 5, HWV 310 – [Voluntary]

Allegro ma non troppo, e staccato

Adagio, organo ad libitum

Andante larghetto, e staccato

Organo ad libitum

Gavotte

BERNARDO PASQUINI (1637–1710)

Variazioni per il Paggio todesco

Variazione I - VI

ALESSANDRO MARCELLO (1673–1747)

Concerto for Oboe, Strings and Basso continuo in D minor

(keyboard arrangement by J. S. Bach – BWV 974)

Andante e spiccato

Adagio, Presto

ANTONIO VIVALDI (1678–1741)

Concerto for organ, violin, strings and basso continuo in D minor, RV 541

Allegro

Grave

Allegro

WOLFGANG A. MOZART (1756–1791)

Andante in F major, KV 616

Church Sonata for Organ, 2 Violins and Basso continuo in E-flat major No. 1, KV 67

Andante

JOSEPH HAYDN (1732–1809)

Concerto for Organ and Strings in D major, Hob. XVIII:2

I Allegro

VIENNA BAROQUE SOLOISTS

bol založený v roku 2024 Davide Marianom spolu s piatimi hudobníkmi z rôznych krajín, ktorí pôsobia vo Viedni. Členovia ansámblu získavali počas mnohých rokov skúsenosti v najvýznamnejších európskych barokových orchestroch (vrátane Europa Galante, Orchester Wiener Akademie, Concentus Musicus Wien, Les Musiciens du Louvre, Les Talens Lyriques, Clemencic Consort, Il Pomo D'Oro, Anima Eterna) a vystupovali po celom svete.

Ansámbl sa osobitne zameriava na repertoár 18. storočia. V centre jeho práce stojí historicky poučená interpretačná prax, ktorú „**Vienna Baroque Soloists**“ pestujú ako na dobových nástrojoch, tak aj na moderných nástrojoch, s cieľom znovu sprostredkovať nádhery známych aj menej známych diel v širokej škále koncertných priestorov.

Hudobníci: Davide Mariano – organ/čembalo a dirigovanie, Jenny Lippl – husle, Karol Gostynski – husle, Ivan Bečka – viola, Gabriel Weinhandl – violončelo, Jonas Carlsson – violon.

DAVIDE MARIANO

Davide Mariano (nar. 1988) vystúpil ako sólový organista v najprestížnejších koncertných sieňach a katedrálach po celom svete, vrátane Musikvereinu a Konzerthausu vo Viedni, Mariinského divadla v Petrohrade, Konzerthausu v Berlíne, katedrály Notre-Dame v Paríži, Suntory Hall v Tokiu, ako aj na festivaloch od Tel Avivu až po Los Angeles. V rokoch 2016 – 2018 pôsobil

ako rezidenčný organista v koncertnej sieni Sapporo Concert Hall „Kitora“ v Japonsku a v katedrále sv. Eudovíta v New Orleans (USA).

Je laureátom viacerých významných medzinárodných organových súťaží (St Albans, Amsterdam, Kaliningrad a ďalšie). Ako sólový organista, čembalista i orchestrálny hráč spolupracoval s renomovanými orchestrami, medzi ktoré patria Vienna Radio Symphony Orchestra, Orchester Wiener Akademie, Tokyo Symphony Orchestra či Orchestra del Maggio Musicale Fiorentino. V roku 2024 založil súbor Vienna Baroque Soloists.

Od roku 2023 pôsobí ako profesor hry na organe na Štátnom hudobnom konzervatóriu v Udine (Taliansko). Študoval organovú hru, improvizáciu, čembalo, historicky poučenú interpretáciu a dirigovanie na hudobných univerzitách v rodnom Campobasse, vo Viedni, Paríži, Stuttgarte, Salzburgu a Linzi pod vedením pedagógov F. Di Lerniu, M. Haselböcka, M. Bouvarda, O. Latryho, L. Robilliarda, J. Essla, G. Murrayho, R. Gobelaa a G. Leopolda.

JENNY LIPPL

Jenny Lippl, narodená vo Viedni, pôsobí ako slobodná koncertná huslička a interpretka hry na barokových husliach. V roku 2013 spoluzaložila Trio Klavis, komorný súbor zložený z klavíra, huslí a saxofónu. Súbor získal viaceré ocenenia a pravidelne vystupuje na prestížnych koncertných pódioch, akými sú viedenský Musikverein, Tonhalle v Zürichu či Petrohradská filharmónia. Medzinárodné koncertné turné zaviedli trio do mnohých krajín Európy, Ázie a Afriky. V oblasti starej hudby pôsobí ako koncertná majsterka a sólistka orchestra Orchester 1756.

KAROL GOSTYNSKI

Karol Gostynski je poľsko-kanadský huslista, ktorý sa v roku 2009 presťahoval do Viedne, aby študoval u profesora Michaela Frischenschlagersa na Univerzite hudby a múzických umení. Odvtedy pôsobí ako slobodný hudobník so zameraním na starú hudbu vo Viedni aj na medzinárodnej scéne. Vystupoval s telesami ako Volksoper, Barucco, Bach Consort Wien, Orchester Wiener Akademie, Haydn Philharmonie, Orchester 1756, Anima Eterna (Bruggy), Les Goûts Réunis (Luxembursko) a L'Harmonie des saisons (Kanada). Od roku 2024 je členom súboru Vienna Baroque Soloists.

IVAN BEČKA

Ivan Bečka, narodený v Nitre v roku 1981, študoval hru na barokových husliach na Vienna Conservatory Private University na oddelení starej hudby u Ulrike Engel a Gunara Letzbor. Okrem huslí sa všestranný hudobník Bečka venuje aj viole, čo ho priviedlo k pravidelnému vystupovaniu s

rôznymi súbormi a medzinárodnými telesami, medzi ktoré patria Solamente Naturali, Accentus Austria, Musica Figuralis, Ensemble Damian, Orchester Wiener Akademie, Clemencic Consort, Capella Leopoldina, Ensemble Continuum, Orchester 1756 či barokový orchester Viedenského symfonického orchestru a ďalšie. Od roku 2024 je členom súboru Vienna Baroque Soloists.

GABRIEL WEINHANDL

Gabriel Weinhandl sa narodil v Grazi, kde začal aj svoje hudobné vzdelávanie. Po právnom kurze u Hildgund Posch v Oberschützne študoval violončelo na Univerzite hudby a múzických umení vo Viedni u Herwiga Tacheziho a Roberta Nagyho. Barokové violončelo študoval vo Viedni u Herwiga Tacheziho a na ESMUC v Barcelone u Bruna Cocseta a Emmanuela Balssu, a zároveň absolvoval hodiny hry na čembale u Margret Bogner a Stefana Gottfrieda. Je tiež členom sláčikového kvarteta Wiener Melange String Quartet. Gabriel Weinhandl pôsobí ako pedagóg na Konzervatóriu J. J. Fuxa v Grazi, na hudobnej škole v Mannersdorfe am Leithagebirge.

JONAS CARLSSON

Jonas Carlsson, narodený vo Švédsku, sa po štúdiu kontrabasu v Malmö špecializoval na historické basové nástroje a violon. Pravidelne hostuje v renomovaných barokových orchestroch, ako sú Il Pomo D'Oro, Europa Galante, Concentus Musicus, Orchester Wiener Akademie, Les Talens Lyriques, Les Musiciens du Louvre, Le Cercle de l'Harmonie, Collegium 1704 a Neue Hofkapelle Graz. Početné nahrávky na CD a koncertné turné ho zaviedli po celej Európe, ako aj do Južnej Ameriky, Kórey a Japonska. Od roku 2024 je členom súboru Vienna Baroque Soloists.

VIENNA BAROQUE SOLOISTS

The ensemble „**Vienna Baroque Soloists**“ was founded in 2024 by Davide Mariano together with five musicians from different countries who work in Vienna. The ensemble's members have gained experience over many years in the most important European baroque orchestras (including Europa Galante, Orchester Wiener Akademie, Concentus Musicus Wien, Les Musiciens du Louvre, Les Talens Lyriques, Clemencic Consort, Il Pomo D'Oro, Anima Eterna) and have performed worldwide.

The ensemble has a special focus on the repertoire of the 18th century. At the center of the work stays a historically informed performance practice, which the „Vienna Baroque Soloists“ cultivate both on period instruments and on modern instruments, in order to reproduce the splendour of well-known and lesser-known works in a wide variety of venues.

The musicians: Davide Mariano - organ/harpsichord and conducting, Jenny Lippl - violin, Karol Gostynski - violin, Ivan Bečka - viola, Gabriel Weinhandl - cello, Jonas Carlsson - violone.

DAVIDE MARIANO

Davide Mariano (b. 1988) has appeared as a soloist at the organ in the most prestigious concert halls and cathedrals worldwide, including Musikverein and Konzerthaus in Vienna, Mariinsky Theatre in St. Petersburg, Konzerthaus in Berlin, Notre-Dame Cathedral in Paris, Suntory Hall in Tokyo,

as well as for festivals from Tel Aviv to Los Angeles. In the years 2016-2018 he was organist in residence at the Sapporo Concert Hall “Kitara” (Japan) and at the St. Louis Cathedral in New Orleans (USA).

Mariano has gained prizes in some of the most important international organ competitions (St Albans, Amsterdam, Kaliningrad, etc.). Both as a solo organist and harpsichordist as well as an orchestra player he collaborated with renowned orchestras like Vienna Radio Symphony Orchestra, Orchester Wiener Akademie, Tokyo Symphony Orchestra, Orchestra del Maggio Musicale Fiorentino. In 2024 he founded the ensemble „Vienna Baroque Soloists“.

Since 2023 Davide Mariano works as a tenured professor for Organ at the State Music Conservatory of Udine (Italy). He has studied organ, improvisation, harpsichord, historical performance practice, and conducting at the music universities of his hometown Campobasso, Vienna, Paris, Stuttgart, Salzburg, and Linz in the classes of F. Di Lernia, M. Haselböck, M. Bouvard, O. Latry, L. Robilliard, J. Essl, G. Murray, R. Goebel, and G. Leopold.

JENNY LIPPL

born in Vienna, works as a freelance violinist and Baroque violinist.

The Trio Klavis, a classical ensemble of piano, violin, and saxophone that she co-founded in 2013, has received numerous awards and performs in major venues such as the Vienna Musikverein, the Tonhalle Zurich, and the St. Petersburg Philharmonic. International tours have taken the trio throu-

ghout Europe, Asia, and Africa. In the field of early music, she is concertmaster and soloist of the Orchestra 1756.

KAROL GOSTYNSKI

Karol Gostynski is a Polish-Canadian violinist who moved to Vienna in 2009 to study with Professor Michael Frischenschlager at the University of Music and Performing Arts. Since then, he has worked as a freelance musician specializing in early music in Vienna and internationally, performing with the Volksoper, Barucco, Bach Consort Wien, Orchester Wiener Akademie, Haydn Philharmonie, Orchester 1756, Anima Eterna (Bruges), Les Goûts Réunis (Luxembourg), and L'Harmonie des saisons (Canada). Since 2024 he is a member of Vienna Baroque Soloists.

IVAN BEČKA

Ivan Bečka, born in Nitra in 1981, studied Baroque violin at the Vienna Conservatory Private University in the Early Music Department under Ulrike Engel and Gunar Letzbor. In addition to the violin, the versatile musician Bečka is equally interested in the viola, which leads to regular performances with various ensembles and international groups, including Solamente Naturali, Accentus Austria, Musica Figuralis, Ensemble Damian, Orchester Wiener Akademie, Clemencic Consort, Capella Leopoldina, Ensemble Continuum, Orchester 1756, the Baroque Orchestra of the Vienna Symphony Orchestra, etc. Since 2024 he is a member of Vienna Baroque Soloists.

GABRIEL WEINHANDL

Gabriel Weinhandl was born in Graz and began his musical training there. After a preparatory course with Hildgund Posch in Oberschützen, he studied cello at the University of Music and Performing Arts Vienna with Herwig Tachezi and Robert Nagy. He studied Baroque cello in Vienna with Herwig Tachezi and at the ESMUC in Barcelona with Bruno Cocset and Emmanuel Balssa, as well as harpsichord lessons with Margret Bogner and Stefan Gottfried. He is also a member of the Wiener Melange String Quartet. Gabriel Weinhandl teaches at the J. J. Fux Conservatory in Graz, at the Music School Mannersdorf am Leithagebire.

JONAS CARLSSON

The Swedish-born Jonas Carlsson specialized in historical bass instruments and the violone after his double bass studies in Malmö. He is a regular guest with renowned baroque orchestras such as Il Pomo D'Oro, Europa Galante, Concentus Musicus, Orchester Wiener Akademie, Les Talens Lyriques, Les Musiciens du Louvre, Le Cercle de l'Harmonie, Collegium 1704, and the Neue Hofkapelle Graz. Numerous CD recordings and concerts have taken him throughout Europe, to South America, Korea, and Japan. Since 2024 he has been a member of Vienna Baroque Soloists.

BRATISLAVA - ČUNOVO

Rímskokatolícky farský kostol sv. Michala archanjela

Pôvodne šesťregistrový pozitív je postavený do zábradlia chóru, pričom manuálová klaviatúra a ovládanie registrov boli pôvodne na zadnej stene organovej skrine. V tejto podobe postavil nástroj neznámy autor v prvej tretine 19. storočia. Koncom 19. storočia nástroj prestaval bratislavský orgánár Anton Schönhof. Organovú skriňu posunul dozadu, pred ňu do zábradlia chóru postavil nový hrací stôl a dostaval pedál. Pôvodná manuálová zásuvková vzdušnica s tzv. krátkou spodnou oktavou (chýbajúce tóny Ces, Des, Fes, Ges) ostala zachovaná, na príslušných klávesoch znejú tóny o oktavu vyššie.

Po druhej svetovej vojne bol organ devastovaný a v 80. rokoch 20. storočia mu hrozil zánik. Na sprievod liturgie sa používalo harmónium, ktoré bolo vsunuté do priestoru korpusu hracieho stola. Hracia a registrová traktúra boli zničené, ich zvyšky spolu s píšťalovým fondom boli vyhodené na mechoch. Časti organu boli uložené na rôznych miestach v kostole resp. pri kostole. Mnoho píšťal chýbalo vrátane celého prospektu. Nebyť dôsledného organologického výskumu a rekonštrukcie v rokoch 1985 – 1988, ktorú realizoval Marian A. Mayer, aj tento organ by bol pre ďalšie generácie nenávratne stratený. Nástroj sa po tejto oprave používal, avšak bez pedálu, ktorý stále čakal na svoju rekonštrukciu.

Ďalšiu opravu realizoval v roku 2003 Ján Valovič zo Serede, pri ktorej bol doplnený aj píšťalový fond pedálu. Pedálové registre

Violon 8' a Violoncello 8' z Schönhofovej prestavby sa neza-chovali (začiatkom 90. rokov boli spálené v rámci upratovania priestorov fary, kde boli tieto registre dočasne uskladnené) – namiesto týchto dvoch registrov sa pristúpilo k vybudovaniu registra Subbas 16'.

Manuál C - d³ (klaviatúra má 51 klávesov, na vzdušnici chýbajú tóny Ces, Des, Fes, Ges, teda tónový rozsah je len 47 tónov). Registre uvádzam v poradí, v akom stoja na vzdušnici. Principal 4' - píšťaly C- cs¹ stoja v prospekte. (Laukhuff, 1988)

Oktáva 2' - píšťaly C - c⁰ stoja v prospekte. (Laukhuff, 1988)

Flauta 4' - v celom rozsahu drevené otvorené píšťaly.

Copula 8' - v celom rozsahu drevené kryté píšťaly. (časť píšťal pôvodná, časť z roku 1988)

Copula 4'- drevené kryté píšťaly

Mixtúra 2X - C - $1^{1/3} + 1'$; $c^1 - 2^{2/3} + 2$; C2 - $5^{1/3} + 4'$ (pri oprave v roku 2003 bola repetícia na c^2 zrušená, značná časť píšťal pochádza z roku 1988). Tento register bol A. Schönhofeom osadený na mieste pôvodného hracieho pultu na zadnej stene skrine.

Pedál - klaviatúra má klávesový rozsah C-a⁰ s krátkou spodnou oktávou, tónový rozsah je C - H

Subbas 16' (píšťaly pochádzajú z poslednej opravy nástroja realizovanej r. 2003).

Pôvodný Schönhofeov pedál mal dva registre, jeden v osem-, druhý v štvorstopovej polohe, oba s drevenými otvorenými píšťalami. Na registrových manubriách boli registre označené názvami P (Violon) 8'; P Violoncell /4'.

BRATISLAVA – ČUNOVO

Roman Catholic Parish Church of St. Michael the Archangel

Originally a six stop Positive was built into the choir gallery parapet, thus the manual keyboard and stop controls were on the rear of the organ case. The instrument was built in this form by an un-known organ builder in the first third of the 19th century. At the end of the 19th century, the Pressburg (now Bratislava) organ builder Anton Schönhofer rebuilt the instrument. He moved the organ case towards the back and put a new console in front of it on the choir gallery parapet. A Pedal division was added. The original manual slider soundboard with the so-called short bass octave (C#, D#, F#, G# are missing) was retained, the appropriate keys sounding the notes of an octave higher.

After WWII, the instrument was neglected and gradually devastated. In the 1980s the organ was on the brink of extinction. A reed organ – wedged inside the case of the gutted, detached console was used for accompaniment of the services. Key and stop action were, for the most part, destroyed, with some remnants thereof alongside some of the pipework sitting on the bellows. Parts of the organ were stored at various places within and adjacent to the church. Many pipes were missing, including all façade pipes. Had it not been for the thorough documentation and restoration carried out by Marian A. Mayer in the years 1985-1988, this instrument – as many others – would have been lost. After this repair the organ was usable, albeit without the Pedal division that was still awaiting its restoration.

The 2003 restoration, carried out by Ján Valovič of Sered', included the rebuilding of the Pedal. The Pedal division stops Violon 8' and Violoncello 8' stemming from the Schönhofer rebuild were no longer extant (they had been burned in the early 1990s during a cleanup of the premises of the rectory where they were stored) – it was decided to install a Subbas 16' in place of these two missing stops.

Manual C - d3 (51 keys, 47 notes). The stops are listed in the order in which they stand on the windchest.

Principal 4' - C to c# stand in the façade (new Laukhuff pipes from 1988).

Oktava 2' - C to c⁰ stand in the façade (new Laukhuff pipes from 1988).

Flauta 4' - open wood pipes throughout

Copula 8' - stopped wood pipes throughout. (Some pipework original, some new from 1988)

Copula 4' - stopped wood pipes

Mixtura II - C: 1 ^{1/3} + 1'; c¹: 2 ^{2/3} + 2'; c: 5 ^{1/3} + 4' (during repairs in 2003 the C² repetition was removed; a substantial part of the pipework is new from 1988). This stop, inserted by A. Schönhofer, was placed in the original location of the manual keyboard in the rear of the organ case.

Pedal - pedalboard compass C - a⁰ with a short octave, tonal compass C - H.

Subbas 16' (the pipes date from the latest repair in 2003). The original Schönhofer Pedal had two stops — one at 8ft pitch, the other at the 4ft pitch, both of open wood pipes. On the stop knobs they were identified as P / Violon / 8' and P / Violoncell / 4'.

SLOVENSKÉ HISTORICKÉ ORGANY / SLOVAK HISTORIC ORGANS

XXXV. ročníkov / 35 years

115 organov, 222 koncertov / 115 instruments, 222 concerts

1. Ardovo ev. a. v. Ján Fábry 1795 (opravený v roku 1999 v ev. kostole v Lipt. Trnovci)
2. Báč r. kat., neznámy organár, 1779
3. Blatné r. kat., Vincent Možný, 1902
4. Bratislava katedrála, malý organ, K. Klöckner 1867
5. Bratislava, malý ev. a. v. kostol, Martin Šaško sen., 1878
6. Bratislava, veľký ev. a. v. kostol, Gebrüder Rieger, Krnov, 1924
7. Bratislava, Primaciálny palác Kaplnka sv. Ladislava, Karol Janeček, koncom 70.rokov 18.st.
8. Bratislava, Klarisky, Fr. Ed. Pecník, 1788
9. Bratislava-Čunovo r. kat. neznámy organár, 1/3 19. st., prestavaný A. Schönhofom
10. Bratislava-Jarovce r. kat., neznámy organár, 1/3 19. st., prestavaný A. Schönhofom
11. Bratislava-Rača, ev. a.v. kostol, Martin Šaško senior, 1851
12. Bratislava-Rača r. kat. farský, Johann Fazekasz, 1841
13. Bratislava-Rusovce r. kat., Martin Slezák, 1872
14. Bratislava-Vajnory r. kat., neznámy organár, 19. st.
15. Bratislava-Záhorská Bystrica r. kat., Gebrüder Rieger op.908, 1902
16. Brdárka, ev. a. v.kostol, Daniel Wálachi, 1762
17. Brezová pod Bradlom ev. a. v., Martin Šaško sen., 1834
18. Brezová pod bradlom, r. kat., Martin Šaško sen., 70. roky 19. storočia
19. Cerová r. kat., Martin Šaško sen., 1839
20. Dolná Tižina, r. kat., Karel Neusser, z 1906
21. Čakany r. kat. Sándor Országh, 1874
22. Dolné Saliby, ev. a. v., Martin Šaško sen., 1878
23. Dúbrava, r. kat., Michal a Karol Kisel, 1837
24. Dunajská Lužná, r. kat., Ludwig Mooser, 1865
25. Gabčíkovo, r. kat., Vincent Možný, 1903
26. Gbely, r. kat., Josef Loypp, 1853 / prestavba M. Šaško sen., okolo 1870
27. Holumnica, ev. a. v., Jacob Gallowitscs, 1829
28. Horné Saliby, ev. a. v., Martin Šaško sen., 1861
29. Horné Zelenice, ev. a. v.kostol, Ignác Fazekas, okolo 1855
30. Huncovce, r. kat., S. Stascovius 1653
31. Huncovce, ev. a.v., Andreas Zimmer, 1852
32. Iľašovce, r. kat., Martin a Michal Podkonickí, 1770
33. Jablonica, r. kat., Martin Šaško sen., 1844
34. Jablonov, r. kat. filiálny, Johann Kolbay, 1845-46

35. Jablonové, r. kat. farský, Karl Klöckner, 1854
36. Jaslovské Bohunice, r. kat., Martin Šaško sen., 1841
37. Kajal, r. kat., Johann Fazekasz, 1829-1855
38. Kamenná Poruba, r. kat, Pažickí, 1825
39. Kežmarok, „nový“ ev. a. v., Gebrüder Rieger, op. 434, 1894
40. Kežmarok, ev. a. v. artikulárny kostol, L. Čajkovský, 1720 + 1729 II. man.
41. Kežmarok, r. kat. farský, chórový pozitív, B. Fromm, 1651
42. Kľačno, Kaplnka Panny Márie, Pažickí, 1825
43. Komárno, ref. kostol, Jan Křtítel Bohák, 1805
44. Košariská ev. a. v., Martin Šaško sen., 1878
45. Košice-Myslava, r. kat. Kostol, Gebrüder Riegerop 846, 1901
46. Kovarce r. kat. farský Kostol sv. Mikuláša, Pažickí. 1768
47. Krásna Hôrka hrad, neznámy organár, druhá polovica 18. st.
48. Kysucké Nové Mesto, r. kat., bratia Pažickí, 1793
49. Kunešov, r. kat., Gebrüder Rieger op.44, 1879
50. Lazany, r. kat. Samuel Wagner, 1876
51. Leopoldov r. kat., Martin Šaško sen., 60. roky 19. st.
52. Liptovský Ján, r. kat., Martin Zorkovský, 1721
53. Liptovský Mikuláš, ev. a. v., Gebrüder Rieger op. 322, 1891
54. Matejovce, ev. a. v., Michal Podkonický - Friedrich Deutschmann, 1824
55. Matejovce, r. kat., Andreas Zimmer, 1842
56. Matúškovo, r. kat, Johann Fazekasz, okolo 1850
57. Močenok, r. kat. farský, Pažickí, 1790
58. Modra, r. kat. farský, Gebrüder Rieger, op. 15, 1875
59. Mojmirovce, r. kat., Gebrüder Rieger op. 274, 1890
60. Most pri Bratislave, r. kat. farský, Vincent Možný, 1887
61. Mostová, r. kat, Martin Šaško sen., 1866
62. Myjava, ev. a. v., Martin Šaško sen., 1870
63. Myjava-Turá Lúka, ev. a. v., Martin Šaško sen., 1854
64. Necpaly, ev. a. v., Martin Šaško sen., 1876
65. Nitrianska Streda, r. kat., J. M. Heisserrrer, 1787
66. Nová Lesná r. kat., pravd. Andreas Zimmer, okolo 1857
67. Oravský hrad, neznámy organár, druhá polovica 18. st.
68. Pezinok, kapucínsky kostol, Gebrüder Rieger op. 213, 1887
69. Pezinok-Grinava, ev. a. v., Matin Šaško sen., 1875
70. Pečovská Nová Ves, r. kat., Joseph Kolbay, 1870
71. Podolíneč, r. kat., Gebrüder Rieger, op.946, 1902
72. Poprad-Spišská Sobota, r. kat., Tomáš Dobkowitz, 1663
73. Poprad-Veľká, ev. a. v., Joseph Seyberth, 1856
74. Pôtor, ev. a. v., Martin Podkonický, 1764
75. Pruské, františkánsky kostol, Peregrin Werner, 1732
76. Pusté Úľany, r. kat., Vincent Možný, 1898
77. Rosina, r. kat.farský, Karol Kiseľ, okolo 1869

78. Rišňovce, r. kat., G. A. Molnár, 1894
79. Ružindol, r. kat., Karel Neusser, 1891
80. Skalica, ev. a. v., G. A. Molnár, 1897
81. Skalica, bývalý jezuitský (koncertná sála), Albert Keates, 1894
82. Skalica, r. k., Sedembolestnej Panny Márie(františkánsky), Rieger op.2494, 1930
83. Sládkovičovo, r. kat, Martin Šaško sen., 1866
84. Slovenská Ľupča, ev.a.v.kostol, C. L. Wegenstein, koncom 19. alebo zač.20. st.
85. Smrečany, r. kat., Martin Podkonický, 1750
86. Spišská Kapitula - katedrála, Gebrüder Rieger, op. 263, 1890
87. Spišská Nová Ves, r. kat. farský, Gebrüder Rieger, op. 216, 1888
88. Spišská Nová Ves ev. a. v., Friedrich Deutschmann, 1823
89. Spišské Podhradie, r.k., Gebrüder Rieger, op.1814, 1912
90. Stará Turá, ev. a. v., Martin Šaško sen., 1874
91. Stupava r. kat. farský, neznámy organár 1827, prestav. Šaško 1858
92. Stupava-Mást, r. kat. J.Ch.Bishop 1854, J. Valovič 2011
93. Svätý Kríž-Lazisko ev. a. v. M.Podkonický 1754
94. Tomášov, Rímskokatolícky farský kostol sv. Mikuláša, Michal Slezák 1864
95. Trenčín, Piaristický kostol sv. Františka Xaverského, Angster 1897
96. Trnava Dóm sv. Mikuláša, Valentin Arnold 1785
97. Trnava katedrála, Martin Šaško sen., 1872
98. Trnava, r. kat. sv. Heleny, Karel Neusser, koniec 19.st
99. Tužina, r. kat. farský, Samuel Wagner, 1858
100. Vaďovce, r. kat. farský, Martin Zorkovský, prvá štvrtina 18.st.
101. Vajnory, r. kat. farský, neznámy organár, prvá tretina 19.st.
102. Veľké Leváre, ev. a. v., Martin Šaško sen., 1870
103. Veterná Poruba, ev. a. v. modlitebňa, Martin Zorkovský, 1735
104. Vinosady, r. kat., Valentin Arnold, 1801
105. Vozokany, r. kat. filiálny, neznámy organár, prvá polovica 18.st.
106. Vrbové, ev. a. v., Gustáv Adolf Molnár, 1901
107. Vrbovce, ev. a. v., Martin Šaško, 1853
108. Vyhne, r. kat. farský, Gebrüder Rieger, 1881
109. Zemianske Kostoľany, ev. a. v., neznámy organár, okolo r. 1800
110. Zlaté Klasy, r. kat., Vincent Možný, 1885/1886
111. Zohor, r. kat., Gebrüder Rieger, op. 2157, 1923
112. Zuberec, Skanzen oravskej dediny, neznámy organár, 1794
113. Žakovce, r. kat. neznámy organár, 1665
114. Žaškov, r. kat., Martin Podkonický, 1749
115. Žilina, r. kat. (františkánsky), Peregrin Werner, 1732-1759

ZOZNAM INTERPRETOV ZO SLOVENSKA

Martin Bako 2012, 2021
František Beer 2019
Emília Dzemjanová 1992, 1995, 1998, 2002, 2007
Zuzana Ferjenčíková 2001, 2004, 2011
Kristína Gabčová 2024
Marta Gáborová 2002, 2009
Martin Gál 2011, 2016, 2023
Katarína Hanzelová 1993, 1997, 2001
Andrej Harinek 2022
Ľuboš Ihring 2014
Štefan Iľaš 2024
Zuzana Janáčková 1995, 2004, 2010, 2016
Eva Kamrlová 1993, 1996, 1999
Kamila Kevická Čírková 2007, 2013
Zuzana Kissová 2013
Ferdinand Klinda 1993, 1997, 2006
Vladimír Kopec 2022
Juraj Křemen 2025
Katarína Lelovics 1996, 2005
Peter Loydl, 2026
Monika Melcová 1999, 2003, 2008, 2013, 2018, 2021
Ján Vladimír Michalko 1993, 1996, 1999, 2003, 2012, 2021
Eva Moleková (Flamíková) 2018
Mária Plšeková 2015, 2020
Marieta Puhovichová 2012, 2020
Peter Reiffers 1997, 2005, 2010
Vladimír Rusó 1995, 1998, 2002
Mário Sedlár 2004, 2008, 2015, 2020
Irma Skuhrová 1994
Ivan Sokol 1994
Peter Sochuľák 2009, 2017
Zlata Suchánková 1994
Imrich Szabó 1992, 1995, 1998, 2001, 2009
Marek Štrbák 2006, 2010, 2016
Bernadetta Šuňavská 2003, 2015
Stanislav Šurin 2006, 2014, 2019
Marek Vrábel 2000, 2005, 2011, 2014, 2017, 2020
Iveta Zat'ková 2023
Anna Zúriková-Predmerská 1993, 1996 2000, 2007
Mária Zajíčková Králiková (spev), 2026

ZO ZAHRANIČIA

Belgicko

Jean Ferrard 2005
Jan Vermeire 2014

Česká republika

Petr Čech 2024
Michal Hanuš 2020
Věra Heřmanová 1999, 2017
Lukáš Hurtík 2021
Irena Chřibková, 2004
Pavel Kohout 2007, 2021
Přemysl Kšica 2019
Boris Míček 2001
Stanislav Mühlfait 2025
Tatiana Pernetová 2023
Daniel Pernet 2023
Pavel Šmolík 2026
Václav Uhlíř 2005
Jaroslav Tůma 1993, 2006, 2023
Marta Wierzgoń 2011, 2022

Dánsko

Rikke Moller Kursch 2009
Sven-Ingvar Mikkelsen 2022

Fínsko

Aapo Häkkinen 2003

Francúzsko

Aude Heurematte 1994
Fabrice Pitrois 2009
Pascal Marsault 2012
Caline Malnoury 2014
Olivier Vernet 2007

Japonsko

Ai Yoshiho 2024

Maďarsko

Csilla Alföldy-Boruss 2004
István Ella 2003
Pál Enyedi 1995
Deszö Karasszon 1994
Bálint Karossi 2023
János Sebestyén 2000

Nemecko

Christoph Bossert 2002
Felix Friedrich 1995
Christian Glöckner 2000
Heinrich Hamm 1997
Wolfgang Kleber 2010
Andreas Meisner 2011
Franz Raml 2001
Hans Jürgen Scholze 1994

Poľsko

Marek Kudlicki 1992
Jerzy Kukla 1992
Magdalena Czajka 1996
Maria Machura 1997
Marek Toporowski, 1998
Julian Gembalski, 1999
Zygmunt Antonik, 2000
Władysław Szymański 2001
Mirosława Semeniuk-Podraza 2003
Józef Kotowicz, 2004
Waldemar Krawiec, 2005
Wacław Golonka, 2006
Bogdan Narloch 2008
Gedymín Grubba 2010
Jakub Garbacz 2012
Adam Klarecki 2013
Marcin Armanski 2015
Jan Bokszczanin 2016
Mateusz Rzewuski 2017

Portugalsko

João Vaz 2013

Rakúsko

Johannes Dandler 1995
Wolfgang Capek 1998
Bruno Oberhammer 1999
Matthias Krampe 2001
Ernst Wally 2011
Christian Iwan 2014

Rumunsko

Erzsébet Windhager-Geréd 2015

Rusko

Daniel Zaretsky 2002

Srbsko

Sofija Grgur 2025

Lana Jelenković 2022

Janko Siroma 2013

Španielsko

Roberto Fresco 2016
Juan María Pedrero 2010
Ana Lucía Buzón Ríos 2026
Pedro Alberto Sánchez 2025

Švajčiarsko

Josef Bucher 1998
Erwin Messmer 1996
Vincent Thévenaz 2024

Švédsko

Per Ahlman 2015

Taliansko

Giovani Clavora Braulin 1995, 2006
Antonio Caporaso 2017
Diego Cannizzaro 2009
Michele Croese 2012
Mario Duella 1997
Silva Manfré 2025
Giovannimaria Perrucci 2008
Salvatore Pronesti 2026
Letizia Romiti 1992
Luca Scandalli 2007
Christian Tarabbia 2016
Cladia Termini 1993
Enrico Viccardi 2019

Ukrajina

Irina Kalinovskaja 1993

USA

Earline Moulder 2008
Gail Archer 2018
Marc Pacoe 2018

Slovak historic organs in Pressburg

2021 - Musica aeterna & Monika Melcová
2022 - Il cuore barocco & Vladimír Kopec
2023 - Lotz Trio & Jaroslav Tůma
2024 - Le nuove musiche & Štefan Iľoš
2025 - Ensemble Interrogatio
2026 - Vienna Baroque Soloists & Davide Mariano

95 zahraničných interpretov z 20 krajín,
40 interpretov zo Slovenska, 6 komorných
zoskupení.

USPORIADATEL / ORGANIZER

SHOrgany
www.festivalsho.sk

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Festival podporili: Bratislavský samosprávny kraj, Nadácia mesta Bratislavy a Program podpory BKIS.

Mediálni partneri: Hudobný život, Rádio Slovensko, Rádio Devín, Tv LUX, Rádio Mária Slovensko, Kam do mesta, Citylife.

Supported using public funding by Slovak Arts Council.

The festival was supported by: Bratislava Self-Governing Region, The City of Bratislava Foundation, and the BKIS Support Programme.

Publicity partners: Hudobný život, Rádio Slovensko, Rádio Devín, Tv LUX, Rádio Mária Slovensko, Kam do mesta, Citylife.

FESTIVAL PODPORILI:

Z VEREJNÝCH ZDROJOV PODPORIL:

MEDIÁLNI PARTNERI:

